

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt

Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov

P. b. b.

LETNIK XLI.

CELOVEC, PETEK, 14. FEBRUAR 1986

ŠTEV. 7 (2263)

Sinowatz se je samo informiral

Stvarni razgovori med kanclerjem in zastopniki koroških Slovencev so se končali brez konkretnih rezultatov

Brez konkretnih odgovorov na odprta vprašanja so se končali prejšnji teden razgovori med zastopniki koroških Slovencev in zveznim kanclerjem Fredom Sinowtzem. Lahek premik je opaziti le v toliko, da je zvezna vlada sedaj pripravljena se pogovarjati z zastopniki manjšine o odprtih vprašanjih v „delovni skupini“, ki je naj bi vodil minister Franz Löschnak. Delovno skupino, katere delokrog trenutno še ni točno določen, lahko pojmuje kot lahek premik predvsem zaradi tega, ker v zadnjih letih avstrijske vlade niso kazale pripravljenosti se razgovarjati s Slovenci izven sosvetov.

Informativni razgovor

Slovenska delegacija, ki so jo sestavljali predsednika Feliks Wieser in Matevž Grilec ter Franci Kukovica, Karel Smolle, Marjan Sturm in Franc Wedenig, je ugodoma predvsem poudarila, da si želi s strani zvezne vlade jasno zavrnitev ločevalnih tendenc v dvojezičnem šolstvu na Koroškem. Takšno jasno stališče smatramo Slovenci kot predpogoj za novo zaupanje v dialog z vlado. Med drugim je slovenska delegacija predlagala, naj se izvedejo tudi na zvezni ravni strokovni „hearingi“ o dvojezičnem šolstvu. Predvsem pa je slovenska delegacija predlagala takojšnje ukrepe za ustanovitev dvojezičnih skupin v javnih otroških vrtcih, podporo

obstoječim dvojezičnim vrtcem in za izboljšanje izobrazbe otroških vrtaric, ustanovitev dvojezične trgovske akademije v Celovcu, korake za uresničitev celodnevne slovenskega radijskega programa, dokončno razjasnitev glede žitarskega televizijskega pretvornika in finančne podpore za informacijsko, izobraževalno in kulturno delovanje slovenskih organizacij.

Zvezni kancler Sinowatz se v zvezi z dvojezičnim šolstvom ni hotel opredeliti in je smatral stališča slovenske delegacije le kot informacijo za svoj razgovor s predstavniki treh koroških deželnozborskih strank.

Vrtci, trgovska akademija

Glede otroških vrtcev je kancler opozoril na pristojnost dežele, izpovedal pa je tudi pripravljenost zvezne vlade, da za eno leto prevzame stroške za eno otroško vrtarico, če občinski svet sklone uvesti dvojezično otroško skupino v vrtcu. Tudi v zvezi z dvojezično trgovsko akademijo je zvezni kancler kazal načelno pripravljenost uvesti znotraj obstoječe trgovske akademije dvojezični (se pravi, da odklanjajo samostojno akademijo). Seveda je uvedba takšne paralelne akademije odvisna od prošnje, ki bi jo moral na Dunaju vložiti koroški deželni šolski svet. Za manjšino pa je

jasno, da takšno dvojezično trgovsko akademijo more sprejeti le, če ima le-ta samostojno vodstvo.

Radio, televizija, sosveti

V zvezi z zahtevami po izboljšanju radijskih in televizijskih oddaj za slovensko manjšino je kancler Sinowatz samo obljubil, da bo predloge Slovencev posredoval predstavnikom kuratorija ORF-a. Tudi v drugih vprašanjih ni bilo konkretnih dogovorov. Prav tako je prišlo do razhajanja, ko je slovenska delegacija zavrnila stališče zunanjega ministra Gratz, ki je govoril o „izpolnjenem členu 7“.

Predsednik ZSO Feliks Wieser je po razgovoru povedal, da so kanclerja Sinowtza seznanili z dejstvom, da koroški Slovenci dokler nimajo konkretnih pozitivnih rezultatov pri uresničevanju odprtih vprašanj – ne morejo imeti zaupanja in tako tudi ne more biti govora o vstopu v sosvete. „S skeptičnim optimizmom pa bomo opazovali korake delovne skupnosti, kjer obstajajo sedaj možnosti za resen pogovor o odprtih vprašanjih“, je dejal Wieser.

Prestali smo hudo zimsko neurje

S plugom samim ponekod ni šlo (posnetek na cesti v Lobnik).

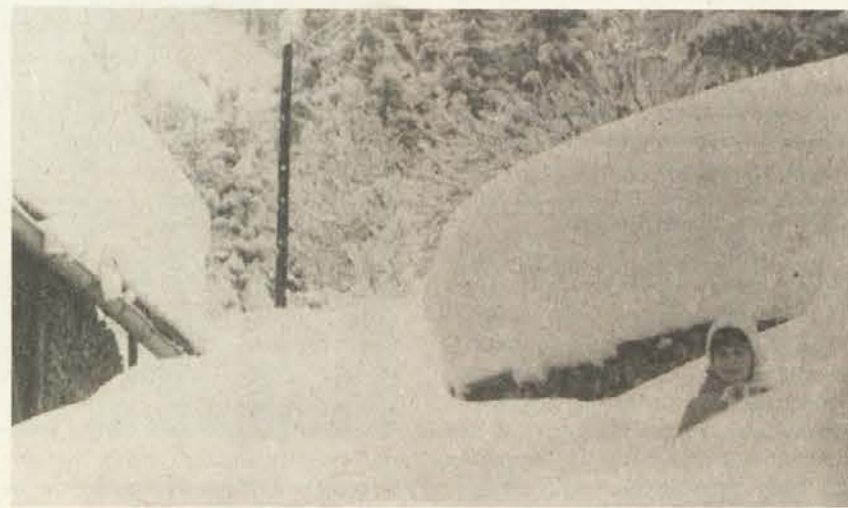
Že desetletja ni bilo tako hudega zimskega neurja, kot smo ga preživeli med minulo soboto in torkom. Nepretrgan snežni metej je zajel srednjo Evropo od svojega jugovzhodnega dela do centralnih Alp. Močno prizadeta je bila skoraj vsa Jugoslavija, Madžarska, južna in vzhodna Avstrija ter severna in srednja Italija, celo Sardinija in Korzika.

Nad meter in pol debela snežna odeja pokriva južne in vzhodne predele naše dežele. Zaprti so bili gorski prelazi preko Ljubelja in Jezerskega, začasno so bile zaprte

tudi druge ceste, npr. v Slovenji Plajberk. V vzhodnem predelu Koroške je še posebej močan veter zaosril položaj.

Otežkočen pa je bil tudi železniški promet, dostavljanje pošte; gorski kmetje – če niso bili začasno sploh nedosegljivi – pa so imeli težave spraviti mleko do zbirališč. Nepregledna je trenutno še škoda, ki jo je povzročilo neurje, jasno pa je že, da bodo stroški za odstranjevanje snega s cest in poti letos dosegli rekordne višine. Deželna cestna uprava sama bo v ta namen v tej zimi porabila več kot 18 milijonov šilingov. V Celovcu – kjer so letos porabili že vso proračunsko vsoto za pluzenje cest – se je v teh dneh zaostri la kritika nad pristojnim mestnim cestnim referentom Candussijem (FPÖ), ker je predolgo čakal s poveljem za pluzenje cest.

Od srede naprej se je položaj že normaliziral in ponekod je prodrl skozi oblake tudi že sonce. Od napovedanega mraza, ki naj bi sedaj konzerviral snežno odejo, pa v sredo še ni bilo kaj čutiti. Morda je danes že pritisnil napovedani mraz?

Sneg – veselje za otroke.

Hrvati pri kanclerju

Teden pred obiskom koroških Slovencev so bili na razgovoru z zveznim kanclerjem Fredom Sinowtzem zastopniki Hrvatskega kulturnega društva (dr. Müller) in Prezidijski socialistični županov in podžupanov (Fric Robak). Časopis gradiščanskih Hrvatov „Hrvatske novine“ poroča, da je razprava tekla predvsem o vstopu v sosvete in o sestavi le-teh. Hrvatske novine ugotavljajo, da skuša Sinowatz v bodočem sosvetu „obdružiti in garantirati“ pariteto obeh velikih avstrijskih političnih strank.

Nad 205.000 ljudi je brez dela

Rekordno število brezposelnih opozarja na napet socialni položaj dela avstrijskega prebivalstva. 205.592 ljudi je bilo konec januarja brez dela (7,1 %). Toliko jih že leta ni bilo. Od teh jih je 57.000 starih 15 do 24 let!

Na Koroškem je bilo konec decembra 19.833 brezposelnih ali 10,7 %. To je 1476 ljudi več kot leto prej. In tudi na Koroškem je okoli 6000 takih, ki so stari komaj 15 do 24 let. Nekateri sploh še niso imeli vajeniškega mesta.

V javnosti so te številke izzvale vroče diskusije tudi o tem, da se v statistikah porazgubljajo številni brezposelni. Menda je brezposelnih celo četrta milijona Avstrijcev. Tako, da je posredno prizadetih – skupaj z družinskimi člani – skoraj milijon ljudi. Vedno več pa je tudi govora o „novem siromaštvu“.

Številke povedo, da se je v zadnjem obdobju podaljšala tudi

doba brezposelnosti posameznika in da se je povečal delež žena pri brezposelnih. Vse to prinaša v družbeno življenje več resignacije, saj doba brezposelnosti nujno ojači tudi občutke nemoči in obupa. Poveča pa se tudi družbena izolacija posameznika. Saj so psihologi med drugim ugotovili, da celo otroci brezposelnih staršev pred sošolci skrivajo, da starši nimajo dela.

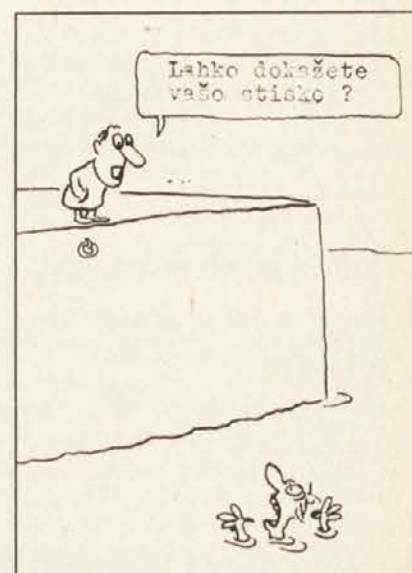
Razplamtela pa je tudi diskusija o ukrepih proti brezposelnosti. Medtem ko konzervativni zastopniki kapitalističnega gospodarstva zahtevajo znižanje podpore brezposelnim, mnogo

ljudi že v trenutnem položaju občuti močan pritisk s strani podjetnikov, saj so lahko izbirnejši, dostikrat celo prezirnejši. Znižanje podpore brezposelnim bi ta pritisk seveda še povečala. Tisti, ki pravijo, da brezposelni nočejo delati, naj povedo, kako naj bi npr. decembra 1985 delalo v Celovcu 5500 brezposelnih, če pa jim je bilo na razpolago le 380 prostih mest?

Ojačuje pa se tudi diskusija o socialnem partnerstvu, saj morajo celo tisti, ki so socialno partnerstvo označevali kot izhod iz izkoriščevalnega zahodnega kapitalizma, priznati, da je v stanju edinole ublažiti posledice kapitalističnega sistema.

V trenutnem finančnem položaju pa država tudi ni več v stanju zbrati več sredstev za ukrepe

proti brezposelnosti, čeprav se dividende avstrijske gospodarske smetane v zadnjem času niso zmanjšale. Nasprotno.

Iz brošure „Ratgeber für Arbeitslose“, ki jo je izdala Zbornica za delavce in nastavlence.

PREBERITE

na strani

- 2 Kaj so in zakaj so potrebni šolski poizkusi
- 3 Slavnostni govor Toneta Partljiča ob slovenskem kulturnem prazniku
- 4 O dejavnosti SPD Celovec
- 5 Občni zbor SPD Bilčovs
- 7 Propaganda za nemško Koroško – predavanje na Koroških kulturnih dnevih
- 8 7 dni na „Slovensko plažo“ – posebna nagrada za pridobivanje novih naročnikov

Dolgoletna želja po razvoju dvojezičnega šolstva narekuje šolske poizkuse

Že preden sta KHD in FPÖ z ljudskim glasovanjem in zahtevo v dežel-nem zboru navalili na sedanji sistem dvojezičnega pouka, so se učitelji in drugi pedagogi trudili za izboljšanje in za razvoj šolstva v dvojezičnem področju, ki ga bremeni tudi socialno in gospodarsko zaostajanje. V razgovorih, seminarjih in strokovnih posvetih so se učitelji, ki so kvalificirani za dvojezični pouk, razpravljali o izboljšanju pouka slovenščine in didaktičnih metod. Kot konkreten sad takega samostojnega dela, ki skuša v okviru avstrijskih šolskih zakonov izboljšati tudi pouk k dvojezičnem pouku prijavljenih otrok, je predlog za izvedbo šolskih poizkusov, ki jih je izdelal učiteljski kolegij dvojezične ljudske šole v Žitavi vasi.

Ta predlog za šolski poizkus je bil v pisni obliki predan julija 1985 tudi koroškemu deželnemu šolskemu svetu, ki pa je predlog zavrnil, misleč, da predlagatelji mislijo v okviru šolskega poizkusa v slovenščini poučevati tudi še neprijavljene otroke. Učiteljski kolegij žitavske šole je v okviru predpisov napravil priziv proti tej odločitvi in opozoril na to, da naj šolski poizkus preveri možnosti za sodobnejše pristope dvojezičnega pouka in naj podpira sožitje učencev, kar pa ne spremeni stvarnosti glede prijav.

Kaj so sploh šolski poizkusi

Tudi stranke odklanjajo šolske poizkuse, prav tako pa je med prebivalstvom mnogo nejasnosti kaj so in koliko šol bi zajeli šolski poizkusi. Zato smo se razgovarjali z ravnateljem žitavske ljudske šole Francem Kukovico o tem in drugih šolskih vprašanjih.

Slovenski vestnik: Kdaj in kako ste se začeli baviti z vprašanjem šolskih poizkusov?

Franci Kukovica: Ta ideja je že stara par let. Na naši šoli že četrto leto

Šolski poizkusi so na vsak način potrebni

Razgovor z ravnateljem žitavske šole Francem Kukovico

Od odločitev na zvezni ravni je menda odvisna bodočnost dvojezičnega šolstva na Koroškem. Toda tudi zvezni kancler Fred Sinowatz se na zadnjem razgovoru ni hotel dokončno izjasniti o tem vprašanju – preveč teže imajo namreč tri koroške stranke. Neodvisno od tega, kako bodo izpadle odločitve na teh „višjih“ ravneh, pa je prizadeto prebivalstvo tisto, ki se bo moralo še naprej intenzivno baviti s šolstvom svojih otrok. Teh pravic in odgovornosti jim nihče ne bo odvzel. Zato je vprašanje šolskih poizkusov še naprej aktualno vprašanje.

priskušamo skripte, za tiste prijavljene otroke, ki ob vstopu v šolo ne znajo ali le malo znajo slovenskega jezika. To je konkretna potreba, ki je vsem znana. Tudi pristojni vedo, da si učitelji delajo preglavice. Vsak učitelj ima pravico, da uporablja pri pouku svoje stvari (pripomočke, besedila) po lastni presoji – to je po zakonu kritično.

Vzporedno z uporabljanjem teh skriptov (iz katerih naj bi v krajšem času nastala tudi knjiga), smo že pred tremi leti čutili potrebo po daljšem šolskem poizkusu. Tekel naj bi nekaj let in privedel do zaključkov, na podlagi katerih bi spremenili dosednji način poučevanja na dvojezičnih ljudskih šolah.

SV: Kako ste izdelali predlog za šolski poizkus?

Kukovica: Že dalj časa smo se učitelji pogovarjali kako bi lahko prišli do izsledkov in jih vgradili v dvojezični pouk na Koroškem. Seveda ob pristanku šolskih oblasti. Na pobudo „Strokovnega združenja pedagoških delavcev“ smo se pred dobrim letom dni srečali učitelji skupaj s tremi strokovnjaki celovške univerze (Peter Gstettner, Dietmar Larcher in Mirko Wakounig) za dva dni na klavzuri v Rebrici. Tam smo naše ideje, ki so prej zorele v posameznih glavah, konkretizirali in izdelali tri vzorce za šolske poizkuse.

SV: Mnogi imajo zelo divje predstave v zvezi s šolskimi poizkusi. Mislijo, da je to obdobje popolnega

kaosa in da poizkusi zajemajo vse šole. Kaj ste predlagali?

Kukovica: Izdelali smo tri vzorce: a) dvojezični pouk s podpornim učiteljem, da se v razredu ustvarita manjši skupini, v katerih je mogoče v enaki meri podpirati učenje obeh jezikov; b) v vseh predmetih ostanejo šolarji skupaj, le v jezikovnem pouku se šolarji razdelijo na dve (jezikovno mešani) skupini, da se olajša jezikovno didaktični pouk; c) šolsko učenje se okrepi z iskušnjami iz praktičnega življenja.

Ravnatelj Franci Kukovica: na Južnem Tirolskem so šolski poizkusi samoumevni

Mislim da bi bilo pravilno, če se vsak od poizkusov izvede vzporedno na dveh šolah, da je mogoča primerjava. Naš predlog bi tako zajel največ šest šol. Za šolske poizkuse velja v Avstriji klavzula petih odstotkov, prenešeno na dvojezične šole je to nekoliko višji delež, toda z manjšim številom ne gre. Važno je, da bi poizkusi trajali tri leta, od prvega do tretjega razreda, da dobiš dobre rezultate, ki jih je mogoče primerjati s sedanjo prakso.

Zelo važno je tudi, da so vsi učitelji pri tem poizkusu dvojezični. To je važno za sodelovanje med učitelji in tudi med učitelji in šolarji. Za pojasnitev še to, da se naši predlagani poizkusi nanašajo le na jezikovni pouk (DSL – nemščina, slovenščina, branje). Pri prvih dveh variantah bi razne pospeševalne oblike učenja preizkušali v razredu. Pri tretji varianti pa bi skušali vključevati izvenšolsko življenje v potek šolske ure. Če poučuješ o mleku, greš h kmetu, če poučuješ o kruhu pa obiščeš peka. Takšen preizkus je zelo idealen, ker bi zato bil zelo stvaren pouk, v stiku z ljudmi, ki to delo opravljajo.

Na Južnem Tirolskem so šolski poizkusi normalni

V tej zvezi je zanimivo to, kar je pripovedoval na svojem obisku na Koroškem predstavnik SVP dr. Hubert Frasnelli. Južni Tirolci so dobili od Italije vse tipe šol, ki so si jih želeli: od vrtcev preko učiteljskih, trgovskih akademij, višjih strokovnih šol do gimnazij. Povedal pa je tudi, da trenutno teče več šolskih poizkusov. Predvsem si na Južnem Tirolskem nihče ne more predstavljati izvedbo bistvenih sprememb v šolstvu brez kakršnih šolskih poizkusov!

SV: Kakšne koristne stvari je Frasnelli še povedal?

Kukovica: Na Južnem Tirolskem sicer nimajo dvojezičnih šol. Da pa morajo pri njih učitelji, ki poučujejo na nemških šolah italijanščino, biti perfektni tudi v nemščini. Na ugotovitev, da na koroških dvojezičnih šolah od leta 1976 naprej ravnateljem ni treba več imeti usposobitve za slovenščino pa je dejal, da bi morala biti neobhodna samoumevnost, da zna ravnatelj oba jezika!

SV: Kaj mislite o trenutnem predlaganem „asistenčnem“ učitelju in kako se razvija „Strokovno združenje“?

Kukovica: Pazljivo sem zasledoval izjave koroških politikov k dvojezičnem šolstvu, tudi novoletni govor deželnega glavarja, ki ste ga objavili v Slovenskem vestniku. Tam govori o asistenčnem učitelju in kako bosta razredni in asistenčni učitelj vsako leto menjala odgovornost. To mi ni razumljivo, to je nemogoče učitelje spravljati v takšno negotovost, da nobeden ne bo vedel, kdo je šef. Popolnoma zgrešeno je, če je eden v prvem razredu razredni učitelj, drugi pa asistenčni; v drugem razredu pa naj bi bilo to obratno. To kar hočemo mi in kar bi lahko bilo pri šolskih poizkusih preizkušeno, je enakovredno delo obeh učiteljev pri jezikovnem pouku.

Glede „Strokovnega združenja pedagoških delavcev“ pa bi dejal, da dela pod zelo otežkočenimi pogoji in da zanj pri šolski oblasti ni razumevanja. Razumevajo ga kot konkurenco k političnim učiteljskim združenjem, čeprav smo z delom za šolske poizkuse dokazali, da vršimo izključno strokovno delo v korist dvojezične šole, ki so jo drugi – pristojni – popolnoma zanemarili.

Znano je tudi, da smo vključeni v mednarodno učiteljsko združenje FIAI, ki bo letos imelo svoj kongres v Marakesu v Maroku. Ta kongres in publikacije združenja pa bo mogoče koristiti za širšo informacijo evropske javnosti in 3. sveta, katerih učiteljske organizacije so v glavnem včlanjene v to organizacijo.

SV: Hvala za razgovor.

V bogatih kočijah se vozijo

V šoli so nam profesorji, ob branju literature z začetka tega stoletja, docirali, da jo moramo razumeti zgodovinsko: to kar so nam zapustili n. pr. francoski Zola, nemški Brecht, avstrijski Petzold, ruski Gorki ali slovenski Cankar – vse to je bilo, vsega tega ne bo nikoli več. Družbenih razredov ni več in nič več razrednega boja. Kapitalizem se je socializiral, humaniziral. Izkoriščanja človeka po človeku ni več in vsak ki to trdi, je čas zaspal ali pa ostal nepopolnosten komunist.

– Da rešim čast profesorjev slovenske gimnazije, moram dodati: tako je zvenelo in (čeprav vedno tišje) zveni tudi iz celotnega avstrijskega tiska, iz izjav politikov in vseh tistih, ki menda stojijo v javnem življenju.

Stvarnost preteklega tedna je vse te fraze postavila na laž. Zgodovina se ponavlja, je že trdil menda zastareli Kralj Marx. Literatura zgoraj omenjenih pisateljev je aktualna kakor v njihovem času. V ponedeljek preteklega tedna je centralni avstrijski statistični urad objavil število brezposelnih v Avstriji: 205.000 ali 7,2 %! Pardon, dan kasneje je statistični urad procentno število korigiral navzdol na 7,1 %. Kljub temu je to število alarmiralo politike in novinarje. Najvišja brezposelnost od leta 1959 – in ni

izgledov, da bi se v doglednem času kaj poboljšalo. Konzervativci že imajo svoj recept! Spremeniti je treba kurz in znižati podpore brezposelnim, kot je to brez sramu predlagal sekretar Zvezne trgovske zbornice Kehrler. Ljudje menda raje kasirajo socialno podporo, kot da si poiščejo zaposlitve. Takšna je logika politikov avstrijske ljudske stranke.

Od srede naprej brezposelnost ni bila več tema v avstrijskem javnem (= objavljenem) mnenju. Kaj že šteje 205.000 brezposelnih barab in parazitov socialne države, ko se bliža „družbeni dogodek“ avstrijske republike Operni ples. En teden poprej, en dan poprej, eno uro poprej je avstrijska televizija pripravljala svoje gledalce na ta družbeni dogodek. In potem dve uri direktnega prenosa! Ne – ORF ni varčeval ne z denarjem ne z osebjem – da prenaša ta perverzni mrtvaški ples mednarodne in avstrijske buržoazije v vsako sobo slehernega avstrijskega TV-potrošnika. In tam v operi so se rokovali pristna avstrijska grofica Lotte Tobisch s socialdemokratskim kanclerjem Sinowatzem in še nadaljnji častni gostje, od F. J. Straussa do Kesslerjevih dvojčkov in Klammerja in Krankla. Vnučinja Kirchschlägerja pa je skupno z nadaljnjimi 189 pari smela otvoriti ta monarhistični spektakel. 30 milijonov so letos investirali za dodatne lože na odru, ki so jih morali kajpada prihodnji dan zopet spraviti.

In sam šef ORF-ovske zabave, Ernst Grissemann – isti Grissemann, ki je maja prejšnjega leta Slovencem zatrobil, da nikoli ne bodo smeli gledati slovenskih oddaj po avstrijski televiziji – je ta „dogodek leta“ komentiral in dokazoval, koliko prominentnih ljudi pozna iz daljave. Zdi se, da je ob vsakem prezidentu, ministru, grofu ali bančnem direktorju, ki ga je zagledal, dobil ejaculatio praecox, tako je vsaj vedno zavzdihnil, ko je kričal: „in v tej loži vidim gospoda XY s soprogo ali hčerko“.

In Sinowatz je dejal, da nič nima

slabe vesti, ko se vrtil na opernem plesu, tudi ne ob dejstvu 205.000 brezposelnih; zakaj tudi bi ga pekla vest, ko je bil v dobri spremljavi, saj se je tudi Mock tam vrtel in seveda Frischenschlager – tokrat brez Rederja.

Loža je veljala 120.000 šilingov – da se razumemo, to je poprečni letni dohodek avstrijskega delavca – vstopnina dodatnih 1.600 in steklenica šampanjca 1.400. Kdo je rekel, da ni več razredov, da ni več kapitalizma?

Buržoazija je ta večer ostala med seboj in je ostala nemotena. Resignacija avstrijskega delavstva je očitno takšna, da niti ne zaznava več, kdaj ga provocira kapital. Leta 1968, če se prav spominjam, je prišlo na tem plesu do majhnega škandala, ko so študentje z galerije trosili letake, češ tu se zabavajo milijonarji, medtem ko v Vietnamu umira ljudstvo (to je bil hkrati avstrijski prispevek k študentski revoluciji, ki je takrat vihrala po Evropi, zlasti na Francoskem in v Nemčiji). Mednarodna solidarnost je vsaj takrat še zbujala protestne akcije.

Zdaj se najhramo v času, ko se milijonarji slej ko prej zabavajo in ko nemajhni deli avstrijskega ljudstva začenjajo stradati. Vendar zdaj ni protestnih akcij proti taki cinični provokaciji denarnega plemstva. Solidarnost se v današnjem času reducira na „brata drevo“ – in s tem se solidarizirajo tudi in predvsem grofje, ker so večinoma lastniki teh dreves.

„V bogatih kočijah se vozijo“ – ta Cankarjev izrek je danes strašno aktualen. Kdo trdi, da ni več družbenih razlik?

Ravnokakor so po radiu sporočili, da bo jutri, v ponedeljek, med 8. in 12. uro, stal pred delovnim uradom na Gumpendorferstrasse na Dunaju, avto Rdečega križa za darovanje krvi. Če že nimajo dela ali ga zamaščejo, pa naj darujejo svojo kri, za par hrenovk in kozarec vina in 100 šilingov. Cinizem je postal vsakdanjski.

Kdo trdi, da ni več razredov? 9. 2. 1986 fra-ter

Scrinzi se pogovarja z FPÖ

Glede podpore pri majskih volitvah za državnega predsednika se kandidat Scrinzi pogovarja s koroško FPÖ. To je Scrinzi na volilnem zborovanju v koroškem Straßburgu povedal prejšnji teden. Poudaril je tudi, da je še vedno član FPÖ. Kandidat pravi, da je zbral že polovico od potrebnih 6000 podpisov, podpirajo ga skrajno desne sile, na Štajerskem in na Dunaju se je

vključila NDP, na Koroškem ga podpirajo člani FPÖ, tako da ni čudno, če organizatorji njegovega volilnega boja glasove za Scrinzija pojmujejo tudi kot krepitev „koroške smeri“ znotraj FPÖ.

Zvezno združenje mladinskih organizacij je te dni zahtevalo prepoved kandidature desničarskega kandidata, ki uganja protivstrijsko, „deutsch-völkisch“ politiko.

Škandali se nadaljujejo:

Zdaj je na vrsti meso

Zloraba medikamentov in hormonskih sredstev v svinje- in živinoreji je dosegla podobne dimenzije kot svojčas manipulacije z vinom. Raziskave državnih organov so tokrat imele svoj začetek na Koroškem.

Tako so na primer aretirali grosista K. P. Mayerja iz Gospe Svete zaradi ilegalnega prekupečevanja z medikamenti. Gre v glavnem za antibiotike in hormonske preparate. Prvi so v mesoreji vezani na recept živinozdravnika, drugi pa so v Avstriji sploh prepovedani. Kljub temu najdemo uradniki ministrstva za zdravstvo letno sto do dvesto primerov z medikamenti okuženega mesa.

Z antibiotičnimi in hormonskimi sredstvi je mogoče pospešiti rast živine. Ob redukciji krmilne hrane – a z dodatkom kemije – je v krajšem času mogoče zrediti svinje in teleta, jih pripraviti za klanje. Antibiotike po veljavnih predpisih smejo uporabljati le živinozdravniki, ki pri bolni živini odmerijo tudi čas, ki mora preteči od uporabe zadnjega medikamenta do klanja. V primeru, da kdo prekrši ta predpis in kolje že preden izteče rok, najdemo v mesu sledove teh medikamentov (antibiotikov). Človek, ki užije takšno meso, postane v primeru bolezni sam neodporen; medikamenti nič ne učinkujejo. Resne zdravstvene posledice pa nastopijo tudi zaradi stranskih učinkov stalnega (in v takem primeru neprostovoljnega) užitia antibiotičnih medikamentov ali celo hormonskih sredstev.

Namen takih manipulacij v mesoreji je očiten. Gre za povišanje dohodkov iz

živino- ali svinjereje ob istočasnem štedenju časa in krmila, torej gre za znižanje stroškov. Nekateri mesorejci – in tudi marsikateri trgovci – so se na tak način podali na krivo pot – in to na račun potrošnikov. Zakoni to prepovedujejo, toda kakor praksa kaže, so se eksekutivni organi in ministrstvo veliko premalo pobigrali za konkretno nadziranje in izvajanje določil. Nekatere črne ovce so sicer že dobili, a celotne dimenzije problema trenutno še ni mogoče zaznati.

I. Sch.

Smo v novih prostorih

Uredništvo Slovenskega vestnika dosežete sedaj v novih prostorih pod naslovom:

Tarviserstr. 16, 9020 Celovec
tel.: (0 42 22) 51 43 00 –
30 (Rado Janežič)
31 (Lubo Urbajs)
32 (Andrej Kokot)
33 (Vinko Wieser).

Pod istim naslovom so dosegli tudi pisarne Zveze slovenskih organizacij in vključenih organizacij.

Drobovina

Iz „Neue Arbeiterzeitung“

Tudi SPZ in KKZ Slavnostno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku posvetili spominu Valentina Polanška

Prvič sta Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza slovenski kulturni praznik – 8. februar – proslavili na skupni slavnostni prireditvi, ki je bila prejšnjo sredo v velikem javnem studiu Koroškega radia v Celovcu. Ta odločitev je med našimi rojaki, pa tudi v matični Sloveniji naletela na dober odmev, prav tako je bilo na mestu, da sta slavnostno prireditev posvetili spominu lani umrlega pesnika Valentina Polanška.

Ob navzočnosti številnih obiskovalcev, med njimi tudi generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič, predsednik Kulturne skupnosti Vladimir Kavčič, predsednik ZKOS Jože Osterman in predstavniki slovenskih kulturnih in političnih organizacij na Koroškem, je kot slavnostni govornik nastopil predsednik Društva slovenskih pisateljev Slovenije Tone Partljič, medtem ko so kulturni spored oblikovali recitacijska skupina slovenskih dijakov z recitalom Polanškovih pesmi, ki jih je z nastopajočimi naštudirala Sonja Ban, Obirski ženski oktet SPD „Obir“ z Obirskega, mešani pevski zbor SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, Janez Gregorič in Roman Verdel ter Silviya in Eda Velik iz Sel-Kota.

Tone Partljič je v svojem govoru (izvlečke objavljamo na posebnem mestu) orisal umetniški lik Valentina Polanška, povedal pa je tudi marsikaj, kar po njegovem ni dobro da počnemo, zlasti z ozirom na slabe medsebojne odnose koroških pisateljev ter na širjenje gesel in stališč politične emigracije, ki je, ne le izgubila vojno, ampak „celo svojo stvar“, končno pa je pozdravil odločitev, da obe kulturni organizaciji skupno praznujeta slovenski kulturni praznik.

Nastopajoči so izvajali Polanškove pesmi, izbrane v harmonično celoto, ki je poslušalcu predstavila pesnikov oz. pisateljev umetniški opus, tudi izbor pesmi OŽO so v glavnem bile Polanškove kompozicije; Joško Wrulich pa je z mešanim zborom SPD „Zarja“ izvajal skladbe, primerne za tako slavnost, medtem ko sta Janez Gregorič (kitara) in

Roman Verdel (prečna flavta) nastopila s Scheidlerjevo sonato v D-duru, sestri Velik pa sta zapeli svoje skladbe. Spored je bil na umetniško visoki ravni, posebno so presenetili mladi recitatorji, pevka zbor in glasbeniki pa so splošno znani po svojih kvaliteten nastopih.

Roman Verdel in Janez Gregorič (zgoraj), Eda in Silviya Velik (desno) in recitacijska skupina slovenskih dijakov (spodaj) so med drugimi oblikovali kulturni spored slavnostne prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku v Celovcu, ki sta jo priredili SPZ in KKZ.

Tako smo koroški Slovenci oz. naši centralni kulturni organizaciji dostojno proslavili Prešernov dan in se s tem vključili v vseslovensko praznovanje slovenskega kulturnega praznika. Prepričani smo, da bosta SPZ in KKZ tudi prihodnje leto skupno vabili na Prešernovo proslavo.

Tone Partljič

Govor na slavnostni prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku v Celovcu

... Visoko na Obirju počiva Valentin že šesti mesec, jaz pa bi naj, kakor piše v prijaznem vabilu, spregovoril o njegovem liku v slovenskem kulturnem ustvarjanju. Polanšek je pesnik, za kakršne smo v Sloveniji mislili, da so že „izumrli“. To je ljudski pesnik, ljudski tribun, prosvetitelj in razsvetljitelj, zborovodja in režiser, borec za nacionalne pravice, politični delavec, organizator narodnega življenja itd. Zato je bil njegov pogreb podoben vseljudskemu taboru, zato se je na njegovih zadušnicah pelo in ne molilo, zato se je vila kača ljudi iz vasi visoko gor na Obir... Berem, da so pred osemdesetimi leti na tak način pokopali na Primorskem Gregorčiča...

... Kadar slišim ime Folti Polanšek pomislim na tisto dolgo vrsto slovenskih pesnikov, ki niso razlikovali svojega literarnega dela od javnega dela za narod. In v tej častni vrsti so Trubar, Levstik, Tavčar, Cankar, Voranc, Kreft, Kocbek, Kajuh, Kranjec, Miheličeva itd. itd. do Polanška. Delal je za narodno manjšino, za narodne manjšine Evrope, za slovenstvo, za svobodo. Ne moremo in ne smemo zameriti pesnikom, ki so zaprti v svoj stolp besed in misli, dragocena je različnost med nami, toda tu v Celovcu, na Koroškem skoraj ni mogoče drugače, kot je delal Folti. V leksikonu ocenjujejo nje-

Tone Partljič

kakor mu je Stvarnik grlo ustvaril, ampak tudi o Obirskem, Lepeni, Koroški, tudi o hudem času, ki je pevca za vekomaj zaznamoval. Otroška in fantovska leta je sin iz pankrte bajte v Lepeni preživel v času krvave rihte, nemškega harača, nacistične apokalipse in nič čudnega ni, da je bil njegov spomin „pekoča komemoracija“, „krik pobitih in ustreljenih, doma sežganih“, in da se zanj koroška slovenska trojica ni glasila oče, sin in sveti duh, ampak kri-ogjen-pepel...

... Polanšek je uspeval odgnati kragulja od zore do mraka, s prijateljsvom, pesmijo, celo šalo, a ga ni mogel

„Več veselih glasov nam je treba...“

govo poezijo takole: „Piše liriko s krajinarsko, ljubezensko, refleksivno in narodnostno motiviko...“ Oznaka je točna in prav čudim se, kako je mogoče v te leksikografske definicije strniti Polanškovo pesem... Kajti prav življenjsko, ni ločil med poezijo in glasbo, kadar sva bila skupaj, je pol govoril pol pel... Njegove otožne, a tudi grenke in ostre pesmi, njegove žalosne in ljubezenske ga postavljajo v vrsto pesnikov, kot so Gregorčič, Jenko, Murn, danes pa morda Kuntner in še kdo. Na Parnasu se pesniki drenjajo, vsak hoče kam višje, nekateri prav na vrh, mnogi z veseljem koga pustijo na pobočju ali celo suvajo navzdol, saj je na vrhu ob Prešernu res zelo malo prostora. Polanšek se nikoli ni drenjal navzgor, svoje pesniško poslanstvo je razumel kot izpoved in dolžnost; literarni predali, mesto v zgodovini itd., to ga ni zanimalo. Morda se bo kdaj kak literarni strokovnjak obregnil, da je to nekoliko preveč preprosta lirika, da je razsvetljiteljska... Toda eno drži, bil je pravi pesnik, še boljše po Prešernovo „pevec“ in bog bo zagotovo morebitnim Polanškovim neprijaznim kritikom odvrnil s Prešernovim verzom:

Pusti mojga slavnca peti, kakor sem mu grlo ustvaril, Komur pevski duh sem vdihnil, / ž njim sem dal mu pesmi svoje; drugih ne, le te naj poje, dokler ne bo v grobu utihnil.

Njegove Grape in sonce, Lipov bogec, Karantanske in druge knjige pa ne bodo pričale o pevcu, ki je pel,

– od mraka do dne. Da bi prekril bolečino, da bi jo pozabil, da bi mislil na jutri in ne na včeraj, je od sebe in od nas terjal.

Več veselih glasov/ je nam treba.../ več veselih kretenj/ je nam treba...

... Polanšek je „dobro v srcu mislil“, kar so politika in meje ločile, je skušal povezovati. Morda je imel kake politične pomisleke, morda je zameril tako imenovani matični domovini, ker je zlasti v preteklosti zanemarjala rojake, ki so ostali v drugih državah ali je postavljala kratkoročnejše politične cilje pred narodnostne, vendar zamere ni poglobljaj, razlik ni povečeval, sovraštva ni podžigal. V tem je resnično lahko vzor mnogim Slovincem, na obeh straneh državne meje, kajti prav nikamor ne vodijo razprtije in celo sovraštva med pisatelji, ki jih je na žalost celo več med Slovenci v Italiji in Avstriji, kot doma. Prav možno je, da nisem sposoben razumeti razlogov, ki so najbrž svetovnonazorski in politični, toda posledice so slabe. Kakšno večno kuhanje zamer, je to? Kakšno poglobljanje prepadov? Saj vendar vemo, komu pride prav! Kot veste in kot to pridno objavljajo tuji časopisi, smo v Jugoslaviji v velikih gospodarskih in tudi drugih težavah. Žal nismo priča le finančni inflaciji, ampak tudi inflaciji besed, gesel, parol, političnih izrekov... Mladi so kritični do politike, ne verjamejo več praznim včerajšnjim besedam, zahtevajo besedo „za današ-“

(Dalje na 4. strani)

Ivan Jan O resnični podobi škofa Rožmana

V škofovi poslanici, ki je bila 6. maja (daljša) 1941 objavljena v italijanskem in ljubljanskem časopisu na prvih straneh, je bila izražena:

... najgloblja zahvala v imenu vse duhovščine...

zaradi širokogrudne in skrbne ureditve... Duce,

sprejmite tudi **izraze naše brezpogojne vdanosti in sodelovanja...**“ (podčrtal I. J.)

To sodelovanje je bilo tako tesno, zvesto in učinkovito, da je bil škof v začetku oktobra 1941 (objavil je tudi Slovenec 5. okt. 1941) po Mussoliniju nagrajen z visokim italijanskim odlikovanjem. Pa ne za verske obrede in dela, temveč za tisto, kar se dejansko imenuje narodna izdaja. Namesto v sramoto je bilo to škofu in škofovemu krogu v „ponos“.

Tako škofovo zadržanje, prežeto s hlapčevstvom in izdajstvom, je na verne množice nujno delovalo negativno. Odražalo se je kot hud pritisk zlasti na tiste vernike, ki so že množično sodelovali v Osvobodilni fronti.

ni vnašalo le zmedo, temveč tudi hude zadržke.

Slovenski poročevalec je 29. novembra 1941 prinesel članek, kjer je tudi pisalo:

... proti slovenskemu narodu, njegovi enotnosti in njegovi osvoboditvi (buržoazni voditelji, kjer je sodeloval tudi škof) pripravljajo obsežno in široko zasnovano zaroto... Slovence bi radi razcepili na tiste, ki so za „Moskvo“, in one, ki so za „London“... Z vsemi svojimi dejanji služijo dejansko in zavestno fašističnim zadržcem slovenskega naroda...

Namesto da bi škof ostal na strani svojega bojujočega se ljudstva, je vedno bolj naseljal voditeljem Katoliške akcije.

Katoliško akcijo je klerofašistični del vodilne duhovščine ustanovil že nekaj let pred vojno. Po zlomu zahodnih držav je bilo v glasilu KA „Mi mladi borci“ zapisano: „... Komunistično nevarnost uspešno odbiti in njeno silo zlomiti more samo zavedna in močna organizacija, povezana v trdni disciplini. To pa je lahko

samo KA... ki bo naša najboljša četa proti zlim silam komunizma.“ KA je bila po fašističnem zgledu osnovana kot vojna organizacija. To je ugotovil tudi belgijski duhovnik Kothén, ki je KA prišel proučevati v Ljubljano. Duhovščini je škof govoril:

„Koliko sobratov mi je ta mesec že vzdihnilo: ko bi imeli KA povsod po župnijah organizirano in laične apostole po poklicnih okoljih vzgojene!... Res je! A žal, da prihaja spoznanje pozno. Dolga leta, ko se je KA toliko urgirala od papeža in škofa, se mnogokje kar niso mogli lotiti prepotrebne dela, ki ga je Bog od nas duhovnikov terjal. Izgovorov je bilo vedno dovolj: ni časa... se ne strinjaj z metodo KA v naši družbe... Pridi, Sveti Duh, in pokaži nam vse te in slične izgovore...“

Na duhovniških konferencah, ki jim je prisostvoval tudi škof Rožman, je bilo v letih 1941 in 1942 to poglavito vprašanje. Ni jim šlo torej v resnici za vero in boga, temveč kako se čim uspešneje boriti proti OF! Nikoli pa se niti z besedo ni nihče

4

spomnil, da bi se organizirali za boj proti okupatorju, še manj da bi res kaj takega storili. In škof Rožman je podpiral tako smer in dejavnost.

Vse delo OF pa je temeljilo na usmeritvi in boju proti okupatorju. Na osnovi odkritij o delovanju klerofašističnih skupin in njihovih prenapetih voditeljev, ki so bili tudi v duhovniških oblačilih, je vodstvo OF 30. novembra 1941 poslalo škofu dr. Gregoriju Rožmanu pismo, daljšo spomenico. V njej je vodstvo OF razložilo stališče do vere in do svobode prepričanja, se pravi idejnih nazorov, izreklo pa je tudi željo, naj „bi v narodnoosvobodilnem gibanju sodelovala tudi duhovščina, če pa to ne, naj bi ostala vsaj nepristranska“. Izvršni odbor OF (IOOF) je hkrati tudi prosil škofa, naj s svojim ugledom in vplivom prepreči nevarne pojave, ki se glede odnosa do narodnoosvobodilnega gibanja kažejo med delom duhovščine in v nekaterih organizacijah, pri čemer je bila mišljena predvsem KA.

In ne le to: IOOF je škofu predlagal tudi osebni sestanek, kjer bi se pogovorili o vseh teh vprašanjih. Spome-

nica je bila napisana jasno, vendar vpludno.

Toda – čeprav se je s tem tedaj najbolj ukvarjal Tone Fajfar, eden izmed predstavnikov krščanskih socialistov v OF, čeprav je šlo za usodna vprašanja in sodelovanje Slovencev proti okupatorju, **škof ni niti odgovoril...**

To je bila velika narodna škoda, kajti poslej so žrtve padale še pogostejše in razkol med škofom in njegovimi ljudmi na eni strani ter med zbranim in zbirajočim se ljudstvom v OF je nevarno zazijal.

Na dlani je, kdo je bil temu kriv! OF, ki se je borila proti okupatorju, prav gotovo ne.

A škof Rožman je na to vabilo vendarle nekako odgovoril! Na nasvet svojih sodelavcev se je še bolj udeleževal raznih okupatorjevih prireditev. In še več: v nedeljo, 30. novembra 1941 je imel v stolnici pridigo, za katero je Slovenec 21. decembra ugotavljal, da je škof s to pridigo „pretresljivo naslikal podobo naših dni in današnjih ljudi“.

(se nadaljuje)

O dejavnosti SPD Celovec

Slovensko planinsko društvo Celovec ima poleg dežuranja v svoji planinski postojanki „Koči nad Arihovo pečjo“ na Bleščeči (vsako nedeljo in ob praznikih) tudi še druge dejavnosti, nam je na vprašanje odgovoril zastopnik SPD Celovec in nam naštel nekaj akcij.

V nedeljo 23. februarja bo v okviru 14. nacionalnega Smučarskega dneva smučarski tek v Selah.

Dan poprej v soboto 22. februarja se bodo najbolj srčni planinci podali na zasneženi Stol. V dneh od 21. do 23. februarja je namreč že 21. zimski pohod na Stol v spomin na bitko vrhu Stola 20. februarja 1942.

V nedeljo 2. marca bo že tradicionalni, tokrat že 8. zimski pohod „Arihova peč“ v spomin na padle partizane pod Arihovo pečjo. Prireditelji so Slovensko prosvetno društvo „Rož“ iz Šentjakoba v rožu, Sloven-

ske planinsko društvo Celovec in Slovenska športna zveza. Poleg pohoda s Čemernice do slovenske polaninske postojanke na Bleščeči, bo kot po navadi na Čemernici tudi ljudski tek s smučmi.

Dežurniki na cilju

V nedeljo 6. aprila se bodo naši turni smučarji udeležili turnega smuka z Mačenske planine (Klagenfurter Hütte) do Johannsen Ruhe/Trate (če bo dovolj snega pa celo do gostilne Stouhütte). Organizator tega turnega smuka je Österreichischer Alpenverein/Avstrijsko planinsko društvo.

Marca meseca vabi Slovensko planinsko društvo ljubitelje zimskega športa na smučanje na Voglu nad Bohinjskim jezerom. Točen datum bodo še pravočasno objavili.

Iz teh nekaj podatkov, ki smo jih prejeli, lahko razberemo, da našim planincem zima ni čas počitka. Zlasti dežurniki imajo pozimi trdo delo, saj se morajo tudi v debelem snegu „pre-riti“ do svoje planinske kočice, kjer imajo vremensko postajo. Delo, ki ga opravljajo, je v tem, da vsak teden izmerijo količino padavin, debelino snega ter ugotovijo temperaturo in vlago. Slednje – temperaturo in vlago celega tedna izmeri oziroma zapiše avtomatična naprava na posebnem listu, tako da dežurniki vedo za vsako uro v tednu, kakšna je bila takrat temperatura in vlaga. Ta list je treba vsak teden ob nedeljah zamenjati z novim. Seveda ni to edina naloga, ki jo imajo dežurniki. Oni nudijo tudi vsakomur, ki ga zanese na planino zavetje, pomoč in pa tudi vroč čaj. Skratka kočica je na razpolago vsakomur.

Potovanje s „Sončnim vlakom“

Arbeitsgemeinschaft Sonnenzug / Delovna skupnost Sončni vlak bo od 29. maja do 1. junija 1986 omogočil 310 avstrijskim in 50 inozemskim gibalno oviranim (Behinderte) potovanje s „sončnim vlakom“. Pot bo tokrat vodila z Dunaja preko Salzburga, Innsbrucka in Reute v Friedrichshafen ter preko Bodenskega jezera v Konstanz, kneževino Liechtenstein in Južno Tirolsko (Meran, Bozen) nazaj na Dunaj.

Poleg avstrijskih gibalno oviranih iz vseh zveznih dežel, je še, kot že omenjeno, 50 takšnih iz 7-8 drugih držav, tako da bo posadka „sončnega vlaka“ predstavljala mednarodno skupnost ljudi, ki ne pozna meja.

Delovna skupnost „Sončni vlak“ že 22-ič organizira takšno krožno potovanje, ki je povezano z velikimi denarnimi sredstvi. Zato je prisiljeno potovati v javnosti za podporo. Kdor ima razumevanje in privoščiti tem prizadetim ljudem nekaj veselja, naj pomaga z denarno podporo. Denar lahko prenakazuje na vseh poštah na konto 4236083, z geslom „Sonnenzug“.

Pozor! Gibalno ovirani imajo še možnost udeležiti se omenjenega potovanja. Pogoji pa je, da so zainteresirani drugače zdravi ter da se v vlaku lahko gibljejo brez vozička (da lahko sedijo v kupeju). Pismene prijave: „Sonnenzugskomitee“, Floragasse 4/1/2, 1040 Wien.

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1986/87 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 10. do 28. 2. 1986, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 16.00 ure, ob petkih do 13.00 ure. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
2. Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sreda, 2. julija 1986.
3. Konec maja 1986 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo, Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.
5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Proporočljiv je v tem primeru razgovor z ravnateljem. Pretop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Pl. 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Ravnatelj:
dr. Reginald Vospernik l. r.

Ljudske univerze gradiščanskih Hrvatov se uveljavljajo

Pred kratkim je imela Narodna visoka škola Gradiščanskih Hrvatov/Ljudska univerza Gradiščanskih Hrvatov v Eisenstadtu/Železnem svoj občni zbor. Obračun te univerze je pokazal razveseljive rezultate, ki se odražajo v zelo živahni dejavnosti na področju izobrazbe odraslih.

V vseh predelih Gradiščanske je N.V.S.G.H. izvedla 25 tečajev za hrvaščino, katerih se je udeležilo skupno 308 ljudi. Polega teh tečajev je bilo na razpolago še 20 dobro obi-

skanih predavanj, ki so jih imeli akademiki hrvaške narodne skupnosti na Gradiščanskem. Še posebno so bila sprejeta dia-predavanja na medicinski temo z diskusijo.

Tudi na publicističnem področju so gradiščanski Hrvati zelo aktivni: v minulem maju so se v javnosti predstavili z dvojezično informativno brošuro (hrvaško-nemško), katere naklada znaša 12.000 izvodov. Tik pred božičem je izšel še majhen besednjak (nemško-hrvaški) najvažnejših izrazov iz pravnega in upravnega območja (naklada 3.000 komadov).

Za leto 1986 načrtava ljudska univerza gradiščanskih Hrvatov z njenim ustanoviteljem in predsednikom dr. Herbertom Gassnerjem izdajo moderne, izrecno za potrebe izobraževanja odraslih prirejene hrvaške učne knjige. Zaključno naj še zapišemo, da ima ljudska univerza gradiščanskih Hrvatov okrog 500 aktivnih članov, ki so pomemben faktor v izobraževanju odraslih.

ČESTITAMO

Pred dnevi je Jožko Einspieler, absolvent Slovenske gimnazije v Celovcu, na dunajski univerzi promoviral za doktorja medicine. Mlademu zdravniku iskreno čestitamo z najboljšimi željami za prihodnost.

REBERCA
SEMINAR ZA DRUŽINE – „NAUČIMO SE NOVO PESMICO“
v soboto 15. 2. 1986 ob 9. do 18. ure v Mladinskem centru na Reberci
Prijave sprejemata: KKZ, Viktringer Ring 26, tel.: 0 42 22/51 25 28-23 ali 24
Referat za družino pri Katoliškem delovnem odboru, Viktringer Ring 26, tel.: 0 42 22/51 11 66
Prireditelj: KKZ in Referat za družine pri Katoliškem delovnem odboru

ŠENTJAKOB V ROŽU
„V DVOJE NA POTI V ŽIVLJENJU“
(Dvojezični tečaj za mlade pare, zaročence in mlade zakonce)
v soboto 22. 2. 1986 (pričetek ob 9. uri) in v nedeljo 23. 2. 1986 (sklep ob 12.30 uri) v farnem domu v Šentjakobu v R.
Referenti: dr. Peter Smolnig kot zdravnik, Jože Kopeinig kot duhovnik, Francka Kropiunig in Janko Merkač kot mož in žena, dr. Tomaž Partl kot pravnik.
Prireditelj: Referat za družino pri Katoliškem delovnem odboru

SPD „Sree“ v Dobri vasi vabi na
igro v dveh delih (premiera) – LUCIJA
v nedeljo 16. 2. 1986 ob 14.30 uri v kulturnem domu v Dobri vasi

TEČAJ ZA ZAKONCE – TEMELJI ZAKONKE IN DRUŽINSKE SREČE
● V soboto 15. 2. 1986 ob 9. do 17. ure v župnišću v Galiciji
● V nedeljo 16. 2. 1986 ob 8.30 (skupen zajtrk) do 16. ure v župnišću oz. mežnariji v Bilčovsu.
Prireditelj: Referat za družine in katoliško prosveto

Prireditve

Zveza slovenskih žena in Slovensko prosvetno društvo Borovlje vabita na
ZDRAVNIŠKO PREDAVANJE
O VIRALNIH INFEKCIJAH –
PREHLAD, INFLUENCA (GRIPA)
v ponedeljek 24. 2. 1986 ob 19. uri v COOP-restavraciji v Borovljah

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na
14. NACIONALNO SCHIWANDERTAG/
14. SMUČARSKI IZLET
v nedeljo 23. 2. 1986
Start: ob 11. uri ob cesti na Šajdo Proga (loipa) je dolga 5 kilometrov. Odrasli jo morajo prehoditi v 1. uri, šolska mladina pa v 1.15 uri
Kdor doseže ta čas (kar res ni problem), prejme za nagrado medaljo

KONCERT KLASIČNE GLASBE
● v petek 21. 2. 1986 v Mestni hiši v Borovljah. Nastopajo: Danica Kežar, Stanko Polzer, Ludvik Karničar, Janez Gregorič, Andrej Varl, Andreja Močilnik, Volodja Balzarovski in Roman Verdel.
● v soboto 22. 2. 1986 ob 19.30 uri v farnem domu v Šmihelu. Nastopajo: Danica Kežar, Stanko Polzer, Ludvik Karničar, Janez Gregorič, Andreja Močilnik, Gabriel Lipuš, Marija in Lucija Feinig
Prireditelji: SPZ in krajevni društvi

GLOBASNICA
„ALKOHOL MED MLADIMI“ –
(V okviru akcije Katoliške mladine – „Dobra volja brez alkohola“)
Kraj: gostilna JUENA na Čepičah
Čas: v petek 21. 2. 1986 ob 19.30 uri
Predava: dr. Jože Ramovš
Prireditelj: Katoliška mladina

REBERCA
„ŽIVLJENJE PO ŽIVLJENJU“ –
referent dr. Andrej Kajžnik
v nedeljo 23. 2. 1986 ob 8. do 17. ure v Mladinskem centru na Rebrci
Cena: 100 šil. (zajtrk, kosilo, malica)
Prireditelj: Podjunska baza (PoBa) Katoliške mladine

ŠMIHEL
DEKANIJSKI SESTANEK
v ponedeljek 17. 2. 1986 ob 20. uri v šmihelskem župnišču
Prireditelj: Podjunska baza Katoliške mladine

Alpski klub „Obir“ na Obirskem vabi na
I. SMUK
v nedeljo 16. 2. 1986 ob 13. uri pri Cimpaserju
Trening samo v soboto 15. 2. od 14. do 16. ure
Razglasitev nagrad pri Kovaču

GLOBASNICA
Igra: LUCIJA
v nedeljo 16. 2. 1986 ob 20. uri pri Šoštarju v Globasnici
Gostuje igralska skupina SPD „Sree“ iz Dobre vasi
Režija: Silvo Ovsenk – asistent: Franc Podrečnik
Prireditelj: SKD Globasnica

CELOVEC
OBČNI ZBOR SPD „BISERNICA“
v četrtek 20. 2. 1986 ob 19. uri v prostorih SPZ (sejna soba), Tarviserstr. 16 v Celovcu

BILČOVŠ
„VEČER V ČITALNICI“ – igra
v soboto 15. 2. 1986 ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu
Gostuje igralska skupina AG Vrba, Vrblje pri Zahovcu
Prireditelj: SPD „Bilka“ Bilčovs

VOGRČE
KONCERT –
OD PLIBERKA DO TRABERKA
v soboto 1. 3. 1986 ob 19.30 uri pri Florianu v Vogrčah
Prireditelj: SPD „Edinost“ Pliberk

VAŽNI INFORMATIVNI SESTANKI
● v soboto 15. 2. 1986 ob 19. uri v Posojilnici Pliberk
Prireditelji: Združenje staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu in krajevna prosvetna društva
● v torek 18. 2. 1986 ob 19.30 uri v gostilni Pušnik v Ločah
● v petek 21. 2. 1986 ob 18. uri v hotelu Obir v Železni Kapli

CELOVEC
Predstavitve dvojezičnih izdaj
PREŠERNOVEGA SONETNEGA
VENCA – (ilustriral Valentin Oman)
v torek 18. 2. 1986 ob 19. uri v Mohorjevi knjigarni v Celovcu

Osrednji odbor NSKS sklicuje v smislu pravil

REDNI OBČNI ZBOR NSKS

v soboto 23. 3. 1986 ob 14. uri v Slomškovem domu Mohorjeve v Celovcu, 10.-Oktober-Str. 25

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Škofiče vabi na

OBČNI ZBOR
v soboto 15. 2. 1986 ob 19.30 uri v otroškem vrtcu v Papračah pri Škofičah

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 13. februarja 1986

Za 100 dinarjev dobite	4.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	5.25 šil.
Za 100 lir dobite	0.99 šil.
Za 100 lir plačate	1.05 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

Našemu rojaku Rudiju Galobu v spomin

4. februarja je stala na gozdnem pokopališču v Mežici velika množica ljudi, da se poslovi od človeka, ki ni bil le za svojo ožjo okolico, temveč za mnogo širši svet slovenskega ozemlja pomembna osebnost. Bil je to naš koroški rojak Rudi Galob, rojen iz znane Markove družine na Brnci.

18. aprila 1900 se je rodil v tej zavedni hiši in rasel v dolini pod mogočnim Dobračem v nadebudnega mladeniča, ki je obetal veliko podporo kulturnemu in političnemu življenju tedaj narodnostno zelo razgibane okolice naše spodnje Zilje.

Kot mlad učiteljskičnik se je že zastavil za pravice svojega ljudstva v letih 1918 do 1920 v svojem domačem kraju, na mestu svojega šolanja v Celovcu in posebno še v Kotmari vasi

Milena Gröblacher obhajala 65-letnico

Včeraj je dolgoletna predsednica Zveze slovenskih žena Milena Gröblacher iz Škocijana obhajala 65. življenjski jubilej. Ob njenem prazniku je bila deležna številnih čestitk od blizu in daleč, saj je obče znana iniciativna in prizadevna narodno politična delavka.

Tokrat ne bomo pisali o njenih zaslugah v dobrobit naše narodne skupnosti o tem smo pisali ob njeni 60-letnici, pač pa ji tem potom ob njenem prazniku iskreno čestitamo z najboljšimi željami ter da bi še nadalje bila tako prizadevna za našo pravično stvar.

Številnim čestitkam se pridružuje tudi

uredništvo Slovenskega vestnika

z ustanavljanjem narodne straže, organiziranju plebiscitnih shodov in raznih akcij kulturnega in političnega značaja, da si je nakopal sovražstvo vseh zagrizenih nasprotnikov naše narodne skupnosti, ki so ga vrgli iz celovškega učiteljskega in je moral tudi po končanem plebiscitu, kakor mnogi naši rojaki, zapustiti svojo domovino, da se reši srditega zasledovanja podivjanih nemškonačionalističnih tolpe tedanjega „Volkswehra“.

V Ljubljani je nato zaključil šolanje za učitelja in v letu 1921 nastopil svojo

prvo službo v Mežici, ki mu je postala nova izvoljena domovina.

Tako se je vključil tudi tam v kulturno in politično delo, postal član in organizator SOKOL-a, planinskega društva in prosvetne dejavnosti, za katero je imel kot učitelj posebno sposobnost in nagnjenje. Od vsega začetka se je v prosvetni dejavnosti povezoval s svojimi koroškimi rojaki in vzdrževal vezi s pevskega zbori Foltija Hartmana in domače Brnce, ki so gostovali v Mežici in utrjevali vezi med Koroško tu in onstran meje.

Nešteta so bila področja njegove iskrene zagnanosti po izobraževanju ljudi. S svojo pedagoško sposobnostjo ni vzgajal le mladi rod v šoli, kjer je postal upravitelj in v otroškem vrtcu, ki ga je z očetovsko vneto oskrboval. Svojo izobraževalno težnjo je posvetil tudi gospodarskemu življenju. Bil je med ustanovitelji Sreske gospodarske poslovalnice v Mežici, posredoval je gospodarjem znanje o vrtnarstvu in sadjarstvu in še prav posebno o čebelarstvu, h kateremu ga je sililo neko podedovano nagnjenje, kajti tudi njegov oče na brnškem domu je bil zapisal svoje življenje čebelar. Širom Mežiške doline je ustanavljal čebelarstva in uril čebelarje v znanju te panoge, da se ga še danes hvaležno spominjajo.

Skozi preganjanja in zapore nacistične strahovlade je vodila njegova pot za časa okupacije in komaj je zasijala po krvavi moriji svoboda, najde njegova neutrudna sla po množičnem delu široka področja, kjer lahko raztroši svoje sile in jih posveti spet organiziranju po vojni uničenega gospodarstva, kulture in pedagoških panog doline, ki mu je postala druga domovina. Najdemo ga kot tajnika in blagajnika občine, upravnika šole in otroškega vrta, odbornika krajevnega sindikata in odbora osvobodilne fronte in kasneje odbora SZDL, kjer prevzame tudi funkcije kulturno-prosvetnega referenta. Spet je prisoten v skorajda vseh gospodarskih organizacijah doline in širše pokrajine od Dravograda in Slovenj-gradca do Ljubljane, kjer po svojih neizčrpnih močeh svetuje, organizira in deluje v gradnji in izpopolnjevanju novih struktur, nastajajočih v novi socialistični državi.

Konjiček pa mu ostane ukoreninjena nagnjenost do čebelarstva, kjer se posebno zavzema za organizirano zatiranje kužnih bolezni čebel. Temu področju se posveča z vso vneto in mu ostane privržen do zadnjega dne. Zlata čebela, znak neutrudnega dela, ki jo je prejel za svoje zasluge, je simbolična prisposoba njegove neu-

porne delovne energije, ki mu je bila dana in mu je dajala vedno nove pobude vsestranske kreativnosti vse do zadnjih dni njegove visoke starosti, ki jo je lahko doživljal s ponosom na retrospektivo svojega iniciativnega nemira in dela polnega življenja.

Dolga vrsta govornikov političnega, kulturnega in gospodarskega življenja Mežiške doline, ki so ob zadnjem slovesu počastili njegov spomin, je potrjevala, da je odhajal človek, ki je globoko zaoral brazde v svojem izvoljenem domačem kraju in zapustil za seboj sledove, ki bodo še dolgo pričali o njegovem plodonosnem delu in jih bo čas le težko prerasel.

Spoštovanemu učitelju so zapeli drobni glasovi najmlajših njegove nekdajne šole v poslednji pozdrav in ob odprtem grobu je zadonela pesem pevskega zbora „Rož – Podjuna – Zila...“ kot znamenje njegove najtesnejše povezanosti s celovito koroško domovino – od zibelke na Zilji, preko Roža in Podjune do kraja njegove zadnje poti v dolini Mežice. „Prečuden cvet v grapi črni...“ je končal s pretresljivim koncertom mogočne godbe na pihala žalni obred in zapustil v srcih vseh globok in nepozaben občutek, da je odšel človek, ki je zapustil svoji srenji bogato in plodno setev ter neizbrisen spomin.

SPD „Dobrač“ na Brnci

80
1906 – 1986

vabi na komedijo
v treh dejanjih

MOLIÈRE

**ZDRAVNIK
PO
SILI**

IGRAJO: Mija Debevec Joži Wutti Janko Oltz
Hanzl Urschitz Olga Galloš Klemen Debevec
Zoltija Debevec Janex Debevec Marjan Galloš

REŽIJA: Slavica Kropnik SCENA: Sela Kump

Kraj: Kulturni dom na Brnci
Čas: sobota, 15. februarja 1986, ob 19.30 uri
Prisrčno vabljeni!

Občni zbor SPD „Bilka“ v Bilčovsu Obračun bogate kulturne dejavnosti

Tomi Gasser je novi predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Bilka“ v Bilčovsu, podpredsednika sta Franci Krušič in mag. Anica Gasser, tajnica Rina Kropivnik, namestnica Micka Miškulnik, medtem to sta za blagajniške posle odgovorna Gregor Reichmann in Rezi Valentinič. Skrb za deset referatov je prevzelo dvajset odbornikov, ki bodo v bodoče skupno z glavnim odborom nosili odgovornost za slovensko kulturno dejavnost v Bilčovsu.

Udeležba občnega zbora „Bilke“ (nad sedemdeset ljudi) je potrdila, da se naši rojaki v Bilčovsu živo zanimajo za kulturno delo v bilčovski občini. Razvejenost dela je prišla do izraza v delovnih poročilih, ki sta jih podala predsednik Rupert Reichmann in Cilka Miškulnik. Društveni odbor je od zadnjega občnega zbora (19. 2. 1984) do 7. 2. 1986 imel 20 sej, ki so tudi odraz številnih prireditev, ki jih je društvo organiziralo v zadnjih dveh letih. Naj med njimi omenimo igro Poslednji mož, mate-

le, ki je za zgled postavil pokojnega Janka Ogrisa, saj je on postavil temelje kulturne dejavnosti v Bilčovsu, kjer je SPD „Bilka“ nudila možnost in prostor vsakemu, ki mu je bilo delo za narod blizu. To mu je uspelo tudi v težkih časih, posebno ko so med nami bila velika nazorska nasprotja in ko je cerkev izvedla ekskomunikacijo. Tedaj se je Janko Ogris skupno z župnikom Štihom odločno postavil proti takemu ukrepu cerkve. Janko Malle je ob tej priložnosti nakazal tudi nove oblike dela, ki ga razvija SPZ, zlasti na področju tehničnih možnosti kot je snemanje na video trak, ker omogoča beležke pričevanj in s tem ohranjanje važnih zgodovinskih podatkov.

V živahni diskusiji je prišlo do izraza, da društvo „Bilka“ tudi v bodoče želi delovati z vsemi kulturnimi dejavniki v občini in tako ostati zvesta svojemu načelu: biti odprta na vse strani. Isto odprtost seveda pričakuje tudi od drugih, zlasti cerkve, saj društveni zbor redno sodeluje pri mašah in drugih cerkvenih obredih. Za tako sodelovanje je pripravljen tudi obnovljeni mladinski pevski zbor, katerega vodstvo je prevzel prof. Jožko Kovačič.

Ples in pust pri „Danici“

14. ples Danice 1. februarja v Kulturnem domu Danica v Šentprimozu ni bil samo velikega združevalnega pomena. Kot vsi vedo, je takšen ples pomemben tudi za okrepitev društvene blaginje. S tem laže izvedemo manjša popravila v Kulturnem domu in ga lažje ogrevamo.

Toda ker je 1. februarja dopolndne precej snežilo smo se že bali za obisk. Zvečer pa so predvsem domačini napolnili dvorano in stranski prostori do zadnjega kotička. Priljubljenost našega plesa je res velika. Nabito polna ni bila samo društvena koča pri Micki, kjer so gostje prijetno pohajžvali, gosto je bilo tudi na plesišču, kjer so se ob vižah „Veselih hmeljarjev“ iz Celja vrteli vsi tisti, ki so jih srbele Pete.

S pomočjo številnih podjetij in privatnikov pa smo sestavili srečolov.

Z žrebanjem in srečkami pa so si gostje osvojili številne velike in manjše dobitke, ki so jih prispevali podjetja in privatniki iz okolice. Za razvedrilo so poskrbeli tudi udeleženci plesnega tečaja, saj so pred polnočjo uprizorili na plesišču pravi discovihar.

Na pustno nedeljo pa je društvo priredilo ples za otroke. V Kulturnem domu je bil eden lepše našemljen od drugega. Peli so, plesali in se zabavali s skupinskimi igrami. V Šentprimozu smo pač veseli ljudi.

V prometni nesreči umrl znani kirurg dr. Marko Godina

Prejtnji petek se je med Višnjo Goro in Ljubljano pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta zgubila življenje svetovno znani kirurg dr. Marko Godina (43) in njegova žena Vesna (28). Nesreča se je zgodila pri prehitevanju nekega avtobusa, nasproti pa je pripeljal avto dr. Godina. Posledica trčenja je bila grozna, dr. Godina in žena sta bila na mestu mrtva, medtem ko se vozaču prehitevalca avta ni skoraj nič zgodilo, samo njegova sopotnika sta bila lažje ranjena. Avto je vodil Gottfried Zudermann z Obirskega pri Železni Kapli. Baje je zaradi tega tako neprevidno prehiteval, ker je hotel dohiteti svoje sošolce slovenske gimnazije, ki so se z avtobusom peljali v Medjugorje.

Ko že govorim o tej pritožbi, naj omenim, da smo pri redakciji napravili napako, imenovali smo občino, ki dejansko ni obstajala in avstrijski zastopnik oz. avstrijska vlada so se potem sklicevali na to, češ da niti formalno nismo pritožno pravilno oz. utemeljeno sestavili. Odgovarjali smo, da je takšno očitiranje otročje, ker se izgiba bistvu vprašanja.

S pritožbo na Društvo narodov sem si nekako zavaroval hrbet, drugače pa seveda nisem mogel več priti na zeleno vejo. Tako imenovano manjšinsko politiko na Koroškem so popolnoma odstranili, vse skupaj je precej zaspalo. Vendar pa tradicijo misli na slovence kot na narodno manjšino ni bilo mogoče docela izbrisati, tudi ne v krogu katoliških Slovencev. VF in krog Katoliške akcije so si zato močno prizadevali, a niso uspeli, tako da so končno nekako resignirano izdali geslo, češ pustite jih, naj se svetovno nazorsko izživljajo, vodstvo stvari pa imamo tako mi v rokah. Tudi to, da so Tischlerja morali priznati kot oficialnega zastopnika manjšine, je bila določena koncesija, ki je ustrezala dejanskemu razpoloženju ljudi na podeželju, ki absolutne spojitve z VF niso hoteli.

Mladi so mislili, da so dosegli, kar so hoteli in ob obisku Schuschnigga v Celovcu so nekateri krogi od navdušenja kar noreli. Schuschnigg je sicer sprejel slovenske zastopnike, vendar nikoli nisem bil zraven. S Schuschniggom nisem imel nobenih vezi, nisem ga poznal in nikoli nisem imel z njim kaj opravka. Pri obisku leta 1935 mislim, da tudi Starca ni bilo zraven, ker tedaj že ni več bil poslanec. Verjetno so tam nastopali Vinko Zwitter, Blüml in Tischler.

(Se nadaljuje)

Franc Petek SPOMINI

48

Kljub temu se pozneje stvar s priključitvijo slovenske politične organizacije k VF ni izvedla popolnoma po prvotni zamisli mladih.

O nameravanju politični likvidaciji manjšine sta bila informirana tudi dr. Vilfan in dr. Besednjak.⁸⁴ Slednji je o tem govoril s Korošcem in ta je od slovenskih klerikalcev na Koroškem odločno zahteval, naj obdrže Slovensko prosvetno zvezo in ji dajo značaj predstavnice manjšine. V tem smislu je potem dr. Tischler prišel v odbor Vaterländische Front kot predsednik Slovenske prosvetne zveze in je bil tam priznan za predstavnika slovenske manjšine. Kot takšen je dr. Tischler šel potem na manjšinski kongres predstavljat slovensko manjšino na Koroškem.

S tem, da je bila rešena stvar pristopa k VF, je tudi Politično društvo izgubilo še tisti pomen, ki ga je dotlej imelo. Naš notranji položaj se je zelo močno zaostril v času, ko je bilo ljudsko štetje. Jaz osebno sem bil le še privesek, slej ko prej sem bil še lastnik lista, v pritličju Mohorjeve hiše smo imeli še pisarno in uredništvo, v bistvu pa sem bil popolnoma odrezan. Na terenu so proti meni jako močno agitirali in na splošno so me označevali, žal tudi s slovenske strani, kot iredentista. Očitili so mi

da sem vodil iredentistično politiko in bila je dejanska nevarnost, ko so Heimwehrovci prevzeli oblast v roke, da z menoj fizično obračunajo. To so tudi v resnici poskusili.

V Velikovcu je tedaj delovala pretepaška skupina, ki je sistematično napadala politične nasprotnike. Pred njihovi napadom me je obvarovalo samo naključje. Pripravili so se namreč neko jutro, da bi vdrl v mojo hišo in z menoj obračunali. Naša gospodinjka pomočnica, ki je sicer vsako jutro že zgodaj odpirala hišna vrata, je prav tisto jutro zaspala, tako da so napadalc, ko so se pojavili ob petih zjutraj pred hišo, našli vežna vrata zaklenjena. Ker očitno niso hoteli vbujati obče pozornosti, so potihem zopet odšli, ne da bi kaj opravili. Nekdo, ki se je tega pohoda udeležil, mi je pozneje osebno povedal, v kakšni nevarnosti sem tedaj bil. Po tem neuspehu pozneje česa podobnega niso več poskušali.

To se je zgodilo nekako v času ljudskega štetja leta 1934. Ljudsko štetje je imelo še bolj ko vsa prejšnja avstrijska ljudska štetja namen število Slovencev na Koroškem zmanjšati kar največ mogoče in v ta namen so štetje izvedli naravnost na škandalozen način. Sklenil sem zato sestaviti pritožbo na Društvo narodov. O stvari pa sem razpravljal tudi s tedanjim predstavnikom jugoslovanske vlade v Ženevi. Ta mi je takšno pritožbo odsvetoval, češ v teh razmerah to pomeni, da s tem sami sebe likvidirate. Ta nasvet pa me od mojega sklepa ni odvrnil in tako sem osebno podpisal tisto pritožbo, ki je odšla na Društvo narodov. S tem sem se nekako afirmiral pred svetom in morda bo držalo, da se zaradi tega odlej niso več upali nastopati odkrito proti meni.

Za sladkost in zdravje Okus po medu

Imate doma lonček medu? Seveda, saj nam je ostalo v krvi, da pravo gospodinjstvo ne more brez medu. Pa veste, da je bil med svoje čase sladkost brez primerjave? Šele okrog leta 1700 so čebele dobile resnega tekmeča v nasadih sladkornega trsa in sladkorne pese. Prej pa so stari Grki mešali svoje vino z medom in na ta način pripravljali „nektar bogov“. Stari Slovani so iz medu varili medico. V srednjem veku so pekli torte in piškote na osnovi medu, ker sladkorja ni bilo. V domačih zdravilnih receptih pa ima med od nekdaj pomembno vlogo.

Žlica medu in skodelica vročega mleka pomagata pri angini in vnetem grlu. Kadar se opraskamo ali ranimo, namažemo rano z medom, pa se bo hitreje celila in se ne bo vnela. Med je tudi sijajno zdravilo za vse, ki imajo čir na želodcu, saj znižuje stopnjo kisline v želodcu in pospešuje celjenje rane. Če dajemo majhnim otrokom med, se jim bodo kosti in zobje pravilno razvijali. Če pa raztopimo 100 g medu v enem litru vode, dobimo sredstvo, ki pomaga kadar se zastrupimo z gobami.

Med nabirajo čebele. Toda ker ga nabirajo v različnih krajih in različnih

cvetovih, ni ves med enak. Poznamo več vrst medu, različnih barv in različne gostote. Gostota pa je odvisna tudi od starosti medu. Ščasoma se namreč med kristalizira in otrdi. Vsak med je v začetku tekoč; ko se postara, pa otrdi. Zadostuje, da postavimo lonček z medom nad soparo, pa se bo spet utekočinil.

Pa niso zdravniki in bolniki edini, ki znajo ceniti med. Tudi mojstri dobre kuhinje so ohranili nekaj receptov, s katerimi so se medo jedi sladkali že v srednjem veku. Zdravo in okusno – zakaj ne bi katerega teh receptov preskusili tudi v svoji kuhinji?

Medeni kruhki

Potrebujemo: 500 g moka, 2 žlici medu, 1 žlica olja, ščepec soli, 25 g kvasa, malo vode.

Priprava: 3 ure, če vstajemo shajanje. Peka: 30 minut.

Skrbno premešamo moko, med, olje, sol in kvas, ki smo ga raztopili v kozarcu mlačne vode. Počasi dolivamo vodo in mesimo, dokler ni testo gladko in primerno mehko. Oblikujemo 10 majhnih, ploskih kruhkov, jih položimo na namaščen in pomokan pokač, ter pustimo, da shaja vsaj dve uri. Potem damo pokač v ogreto pečico in pečemo pri predeljni vročini približno 30 minut. Kruhke ponudimo še tople.

Domača medica

Potrebujemo: 1 liter 80-odstotnega alkohola, lupino dveh pomaranč, 600 gramov medu, 2 nageljni žbici, malo cimeta, 600 g vode.

Kuhanje: 10 minut.

Nastrgamo lupino dveh pomaranč in zlijemo na lupino alkohol. Pustimo, da se namaka vsaj dva tedna. Potem pristavimo na ogenj vodo ter v njej počasi rataplamo med. Dodamo nageljeve žbice in cimet, nazadnje pa zmešamo medeno vodo z alkoholom in pomarančno lupino. Tekočino pustimo počivati dva dni, vmes večkrat premešamo. Počakamo še dva dni, nato nalijemo medico v steklenice in jih zapečatimo.

Medena torta

Potrebujemo: 300 g moka, 80 g sladkorja, 1 zavitek kvasa, 1 kozarec mleka, 100 g mletih orehov, limonino lupino, 1 žlica kruhovih drobtin.

Priprava: 30 minut. Peka: 1 ura 15 minut.

V skledi zmešamo moko in sladkor, kvas, orehe in mleko. Temeljito mesimo, da dobimo mehko testo, nato pa med mešanjem dodajamo med, ki naj bo precej tekoč. Dodamo

nastrgano limonino lupino in še naprej mešamo. Model namažemo z maslom in potresemo s kruhovimi drobtinami. Vključimo pečico in damo testo v model. Prve pol ure pečemo pri močni vročini, nato vročino zmanjšamo in pečemo do konca, ne da bi odpirali pečico.

Medeni kolač

Potrebujemo: 250 g moka, 250 g tekočega medu, 10 g sode bikarbone (ali pecilni prašek), pomarančno lupino.

Priprava: 15 minut. Peka: 35 minut.

Moko in med dobro premešamo, pustimo, da počiva približno eno uro. Dodamo nastrgano pomarančno lupino in sodo bikarbono ter damo testo v visok, namaščen model. Postavimo v pečico in pečemo pri srednji vročini približno 35 minut. S pletilko prebodemo kolač, in če je čista, ko jo izvlečemo, je pečen.

Bolan moški je siten moški

Zgodi se, da imata ona in on enako bolezen. Na primer nahod z malo vročine. Ona pogumno jemlje vitaminske tablete, kuha si čaje in hodi kljub slabemu počutju na delo, pa še gospodinjstva opravi postori in z otroki se ukvarja. On pa se ob enakih težavah počuti na smrt bolnega. Nenehno hodi v kopalnico in si ogleduje grlo. Je še vedno rdeče? Po večkrat dnevno si izmeri vročino. Ostane doma in neobgleno poležava v postelji do takrat, ko je na vrsti prenos nogometne tekme. Tedaj čudežno ozdravi in je dovolj močan, da sede pred televizor. Ona prenaša svojo bolezen molče in zlahka, on pa oznanja svoje slabo počutje na ves glas. Siten je in neznošen. Pravi, da hoče imeti svoj mir in da takle nahod zares ni karsibodi. Včasih se lahko razvije celo v pljučnico!

Zakaj so moški bolj sitni kot ženske? Pustimo odgovore, ki bi izzevali preveč osebno, in pogledimo, kaj menijo o tem zanimivem pojavu strokovnjaki, psihologi.

Baje so najneznosnejši tisti bolniki, ki so sicer zelo zdravi in zelo krepki fantje. Na živce jim gre, da morajo nemočno ležati v postelji in čakati, kdaj bo bolezen minila. Strah jih je. Strah nemočnosti in odvisnosti od zdravih ljudi, ki jih sedaj negujejo (običajno žena).

Včasih pa zakrivi neznošenost prav preskrbna negovalka: v otroških letih se je posebno rada igrala zdravnike in bolniške sestre, pa ji sedaj godi, da lahko igra nadaljuje s pravim (ne presrešnim) bolnikom: rahlja mu blazine prav takrat, ko bi on rad v miru bral časopis. Sili ga z vročo juho in vsemi vrstami čajev, nenehno ga sprašuje, ali se že kaj bolje počuti, ne da mu miru, da bi v samotni prebodel najbolj zoprne trenutke. Manj slabe volje in sitnobe bo v družini, če bo lahko on v miru pobleval, ona pa ga bo sicer sočutno spraševala, kaj mu je, vendar ne vsakih pet minut in ne tako, kot da mu privoščijo vse njegovo trpljenje.

Nekateri moški pa preprosto nočejo biti bolni. Tudi če imajo vročino in vse vrste težave, se vlečejo okrog. Ti so sitni zato, ker se slabo počutijo, a tega nočejo priznati. Najlaže jih ukrotimo s prepričevanjem, da se zastarana bolezen vleče v nedogled in da bodo hitreje spet pri moči, če si bodo privoščili malo bolniške postelje. Tudi zdravila niso nujno zlo, ampak pomoč, da hitreje okrevamo.

Najhuje pa je z moškim, ki ni pravi, ampak namišljen bolnik. Preobčutljiv

je in nadvse pozorno spremlja svoje telesno počutje. Najrahlejša sapica ga spravi iz ravnotežja, pogovarjati pa se skoraj ne zna o drugem kot o svojih minulih, sedanjih in prihodnjih boleznih. Hipohondra ne bomo spravili na kavarniški vrt, ker zvečer tam vedno piha. Namesto mrzlega piva bo raje pil mlačno, da si ne bi uničil zdravja. Če ga zapraska po grlu, bo takoj pomislil na raka ali pa na nevarno angino.

Ti moški izrabljajo bolezen za beg pred resničnostjo. Običajno so se hipohondrije nalezili v otroštvu: kadar je bil deček bolan, takrat je bila mati še posebej nežna z njim in mu je posvetila več časa kot sicer.

Za krinko trpljenja in bolezenske preobčutljivosti pa se pogosto skriva samoljublje. Mogoče kliče bolezen zato, da bi bil v središču pozornosti ali da bi izvalil iz življenjske tovarišice

materinsko skrbnost in požrtvovalnost. Ne trpi zato, ker bi mu bilo hudo, ampak zato, da bi si s tem zagotovil določene ugodnosti.

Nagnjenost k hipohondriji se z leti stopnjuje. Vse huja in vse neznošnejša postaja. Celotistim potrpežljivim ženam, ki so leta in leta negovale svojega trpečega življenjskega tovariša, nekega dne prekipi, da mu v obraz povedo vse, kar si mislijo o njegovi boleznih: „Zberi se, tega tarnanja ne morem več poslušati“. In že je razdor v hiši.

Z vzgojo hipohondrov je treba začeti že takoj v začetku. En način je, da ga za vsako malenkost pošljemo k zdravniku, kar naj mu zdravnik pove, da je zdrav kot riba. Ali pa se delamo, da njegovih tožb ne slišimo. Bolan si? Dobro, tu so zdravila, tam je postelja. In nobenega pretiranega sočutja. Čim bo namišljeni bolnik opazil, da kljub bolezni ni v središču pozornosti, mu bo namreč odleglo. Ozdravel bo in bo – do naslednje bolezni – spet zdrav in prijeten kot vedno.

Od kod bolečine v križu

Bolečina v križu je tako pogost pojav, da se z njim v življenju prej ko selj sreča veliko ljudi. Po izkušnjah lahko trdim, da najmanj vsak deseti pacient prihaja v ordinacijo zaradi težav, ki jim pravimo lumbalgija. Izraz žal pacientu, pa tudi zdravniku kaj prida ne pove. Vzrok tiči v tem, ker ne gre za neko točno definirano bolezen, marveč za enotno poimenovanje različnih boleznih, ki jim je skupna bolečina v križu. Za diagnozo so zato potrebne še številne preiskave, zlasti laboratorijske in radiološke.

Za začetek se spomnimo, da je hrbtenica nadvse pomemben del ogrodja, ki daje telesu oporo. Nenehno je izpostavljena vsem mogočim pritiskom in nategom, ki kvarno vplivajo na vzajemno igranje njenih sestavin: vretenec z velikimi in malimi sklepi, medvretenčnih diskov, vezi, mišic, živčevja itd. Zato bodo med najpogostejšimi vzroki bolečin v križu okvare, poškodbe in boleznile-teh. Okvare so lahko že ob rojstvu, lahko so pridobljene v razvojni dobi, ali pa nastanejo kasneje zaradi poškodb, neprimernih obremenitev, obrabe in raznih boleznih, med katerimi zavzemajo pomembno mesto sklepni in nesklepni revmatizem. Prirojene in v dobi rasti pridobljene okvare hrbtenice imajo to posledico, da se ta nepravilno razvije in krivi. Tako spremenjena je mnogo bolj dovzetna za škodljivost in obrabo. Tudi „obrab“ naredi hrbtenico bolj občutljivo za bolečino. Pri tem so, bodisi prizadeti veliki sklepi (spondilozе) bodisi mali (spondilartroze), ali pa medvretenčne ploščice. Če slednja zdrkne iz ležišča in pritiska v hrbtenični kanal, povzroči tako hudo bolečino, da bolnik otrpne kot

paraliziran in je nujno potrebno zdravljenje v bolnišnici.

Pri že omenjenih spondilozah in spondilartrozah bolečine niso tako izrazite. V začetku so sploh bolj blage in občasne. Po daljšem mirovanju (zjutraj) ima bolnik občutek zatrdelosti in omejene gibljivosti, ki se nato postopoma izgubi. Po predolgi ali premočni obremenitvi se bolečina v različni jakosti povrne. Bolečine lahko iz hrbtenice izžarevajo, bodisi v ramena bodisi v medrebrje ali v noge, kar je odvisno predvsem od tega, kateri odsek hrbtenice je najbolj prizadet.

Omenili smo že vnetne spremembe na hrbtenici in v vezivni ali mišični okrog nje. Pogostni vzroki zanje so revmatična sklepna in nesklepna vnetja. Nasploh je obhrbtenično vezivno tkivo (mišice, tetive, vezi) kaj dovzetno za škodljivost. V mislih imam zlasti neprimerne obremenitve (debelost, slaba drža, ploska stopala itd.), a tudi vnetja, kot rečeno, niso ravno redka. Pri teh najdemo poleg lokalnih znakov s strani hrbtenice, kot so omejena in boleča gibljivost, še splošne znake infekcije kot: temperaturo, zvišano sedimentacijo, pozitivne revmatološke teste, izgubo teka, utrujenost in podobno.

Ne smemo tudi pozabiti, da številne bolezni organov v prsni, še bolj pa v trebušni votlini, a tudi zunaj nje, projicirajo bolečino v križ. Bolnik s čišrom na dvanajsterniku ali želodcu, žolčnimi ali ledvičnimi kamni ima pogosto lumbalgijo. Pri ženskah so bolečine v križu na splošno pogostejše kot pri moških, kar je posledica nekaterih anatomskih razlik in bioloških posebnosti (nosečnost). Pri bolečinah v križu moramo misliti še na morebitna obolenja živčevja, kosti,

tuberkulozo, tumorje, nekatere infektivne bolezni itd.

Nikoli se zato ne smemo zadovoljiti z diagnozo lumbalgija, ki, kot zdaj že vidimo, lahko pove vse ali nič. Diagnostični postopki so nedisciplinirani, bolniku včasih celo odveč in morda tudi razlog za nezaupanje v zdravnikovo večščino. Vendar bi se morala, tako zdravnik kot bolnik zavedati, da le skupna prizadevanja in vztrajnost obetajo uspeh.

DIŠAVE IN ZAČIMBE

Gotovo ste že letovali na morju. Potem poznate tisti znani, polni in neuničljivi vonj, ki je značilen za obmorsko ozračje. Seveda, to je rožmarinov vonj, ki ga opeva celo slovenska narodna pesem.

Grmičasta rastlina je do 2 metra visoka in spada v družino ustnatic. Veje so nagosto porasle s črtalastimi, sivkasto zelenimi listi, ki so nasprotno ali vretenasto nameščeni. Spodnja stran listov je volnato dlakava. Bledomodri, vijoličasti ali belkasti cvetovi so združeni v grozdasta socvetja. Najbolj bujno cvete spomladi, vendar pogosto tudi še poleti.

Njegova domovina so sredozemske dežele, pogosto pa ga gojimo tudi v srednji Evropi. Ker ne prenese ostrih zim, ga navadno gojimo v lončkih in ga pozimi vzamemo v hišo. Uporabljamo liste in cvetoče poganjke, ki jih nabiramo od pomladi do jeseni. Poganjke pove-

**Rožmarin,
Rosmarin,
Rosmarinus
officinalis L.**

žemo v šopke in jih v senci dobro posušimo.

Rožmarin ima izredno zdravilno moč: pospešuje prebavo, poživlja presnovo in na splošno dvigne optimizem, prežene nespečnost in poveča veselje do življenja. Rožmarinove kopeli pomagajo tudi pri revmatičnih boleznih. Pripravimo si jih zjutraj, kajti rožmarin poživlja in po njih ne bomo zaspali. Rožma-

rin je tudi cenjena dišava. Liste dodajamo mesnim juhám, omakám, enolončnicám in pečenkam. Vendar jih ne smemo dati preveč, kajti rožmarinovo eterično olje ima izredno močan vonj. Čebele naberejo na rožmarinu okusen, belkast med.

Rožmarin potrebuje bogato pečeno prst, in veliko sonca. Najbolje je, da ga gojimo v lončkih, ki jih pred mrazom umaknemo v hišo.

Rožmarin lahko razmnožujemo s potaknjenci. Mlade poganjke damo v vodo, da napravijo korenine. Nato jih posadimo v mešanico gnojke in peska in jih pustimo do pomladi. Splomladi presadimo rastline v lončke, oziroma na stalno mesto.

Besedilo pripravila
Tatjana Angerer

Jezik in denunciacija – retorika in klišeji propagande za nemško Koroško

Dr. Gero Fischer – Predavanje na 17. Koroških kulturnih dnevih, 27. 12. 1985

C. Amery: „Sestavni deli, ki iz njih nastajajo novi fašizmi, so spet tu – in čudež bi bil, če bi bilo drugače. Nauka o fašizmu kot signumu (znaku) neke določene epohe, ki se je končala leta 1945, ni mogoče več zagovarjati.“ (1982)

K. Knolle: „Moderni nemški rasizem danes pravi, 'narod', ko misli pravzaprav 'rasa', ali pa pravi, 'kultura' in 'identiteta'. – Od 9. maja 1945, eno minuto čez polnoč, v Nemčiji samo, ne-poboljšljivi govore o nordijski rasi...“

Uvodne pripombe: V predavanju naj bi preiskali očitek, da je pisanje lista Ruf der Heimat (RdH) desnoradikalno, celo nacistično. V ta namen sem preiskal ideološko vsebino inventarja pojmov RdH, analiziral apelativne funkcije njegovega jezika in se ukvarjal z zgradbo sloganov.

V nadaljnji študiji, ki bi jo bilo treba šele opraviti, bi morali preveriti, koliko sta pojmovni svet in jezikovna raba koroškega Heimatdiensta (KHD) že postala splošna last koroškega vsakdanjega jezika (konkretno tiska, dnevne politike itd.).

Najprej bomo poiskali sledove, potem pa natančneje pregledali nekaj najbolj uporabljenih pojmov RdH/KHD.

Iskanje sledov: nacional-socialistični pojmovni svet

V RdH najdemo neposredne namige na nacistične pojme v dveh funkcijah:

1) nekako neprečiščeni, kvazi „avtentični“ funkciji:

1. primer: pojem „drugoroden“ (artfremd) (citat: RdH 50/1979)

„Kdor za zlodejev denar razproda četudi samo majhen košček domače zemlje drugorodnim ljudem ali sovražno nastrojenim podjetjem, ne ljubi domovine, je podlež, ki ni vreden sreče, da živi v svobodni domovini. Morda je ravno tisti košček zemlje napojen s krvjo ljudi, ki so ljubili domovino, ki so za Koroško dali svoje življenje. Komur so politični, gospodarski ali osebni interesi vredni več kot interesi domovine, je izdajalec, kot slab značaj nevreden, da bi na kateri koli način zastopal deželo in ljudi naše za zmeraj drage domovine.“

V tem besedilu se kopičijo vsakršne fašistične formulacije, predvsem rasistični predsodki, razvrščeni okoli pojma „drugoroden“: Naravnost nujno se vsiljuje analogija s fašistično sovražno in hujskaško formulo o „drugorodnih Židih, ki razprodajajo zemljo domačije, prepojeno z nemško krvjo“.

Ponovna uporaba takšnih jezikovnih obrazcev povzroča, da se zgodovinska podoba sovražnika prenese na drugo skupino in jo stilizira v novega, aktualnega notranjega sovražnika, z vsemi prejšnjimi (to se pravi biologiističnimi in rasističnimi) asociacijami in konotacijami.

2. primer: „država gostiteljica“ (Herbergsstaat)

„Čeprav Slovence na Koroškem naravnost razvajajo, njihovi nacionalistični, od Jugoslavije usmerjeni

voditelji vedno znova nekvalificirano napadajo svojo državo gostiteljico Avstrijo.“ (RdH 41/1977)

Tako tudi Feldner v govoru 1978: „... pri tem mislim predvsem na številne narodne skupine in etnične manjšine v najrazličnejših zahodnoevropskih državah. Te skupine so tiste, ki danes ne zavračajo samo vsakršno integracijo v večinski narod svoje države gostiteljice...“

Pojem „država gostiteljica“ je narejen po vzoru nacionalsocialističnega pojma „narod gostitelj“ (Wirtsvolk) in je po svoji biologiistični vsebini z njim identičen. Funkcija tega pojma je v izgraditvi in utrjevanju napačne zgodovinske zavesti, izgradnji napačnih biologiističnih asociacij in nevzdržnih analogij z družbenimi razmerami. Biologiistični modeli družbe kot popačenje in odtujitev stvarnosti za podkrepitev in legitimacijo vladavine nad drugimi narodi in ljudmi (skupinami ljudi) so značilnost fašistične ideologije. V konkretnem primeru hočejo Slovence na Koroškem z zavestnim ignoriranjem zgodovinskih dejstev narediti za „parazitske“ tujece.

2) Druga funkcija uporabe nacional-socialističnega besednjaka je zavestna difamacija z vzpostavitvijo napačnih paralel in analogij:

npr.: „Delovna služba“ (Arbeitsdienst), „delovni obvezniki“ (Arbeitsdienstverpflichtete) (RdH 61/1982) namesto „brigade“ (Brigaden) (v solidarnostnem gibanju itd.), v podobnem pomenu: „strankin kandidat“ (Parteianwärter) (RdH 61/1982)

Pri uporabi teh nacionalsocialističnih pojmov listu Ruf der Heimat ne gre za vsebinsko razglabljanje in diferenciacijo, ampak za dokazano napačno in demagoško enačenje „socializma“ in „nacionalsocializma“. (To je podlo v toliko, ker je v KHD in RdH veliko takih, ki bi zaradi svoje neutajljive osebne in ideološke kontinuitete morali biti pravzaprav bolj poučeni.)

V tej zvezi je važno tudi, da odgovorimo na vprašanje, kakšen je odnos RdH do fašizma, nacionalsocializma, neofašizma. V številnih primerih je še preveč jasno formuliran:

„prikazen že davno uničenega fašizma“

„fantom“, „izkopano truplo“ „izmišljotina skupina od blagostanja oškodovanih psevdointelektualcev“

„Antifašistični hrup – gigantski komunistični slepilni maneuver“ (RdH 56/1980)

„Namesto razprav brez konca in kraja o letu 1938: vse sile za prihodnost Avstrije“ (RdH 45/1978)

Zavestnega (samo)kritičnega ukvarjanja s predfašistično in nacifašistično miselnostjo, z inventarjem pojmov in nacionalsocialističnim obdobjem ni. Nasprotno, ugotovimo lahko asociativno navezavo na ravno te tradicije. Zanimajo stvarnost fašizma, difamirajo kritično ukvarjanje s fašizmom, antifašiste brez ovinkov denuncirajo kot sovražnike obstoječega družbenega reda, kot outsiderje, obrobne eksistence družbe. V tem kontekstu je tradicija fašistične prakse – v jeziku, pojmi,

Dr. Gero Fischer na predavanju v Celovcu

mišljenju – živa in jo lahko brez dvoma dokažemo.

Izvirni pojmi KHD

„Slovenizacija“ (Slowenisierung) in „ohranitev Koroške nemške“ (Deutscherhaltung Kärntens)

Na prastrahu temelječe napačno tolmačenje stvarnosti: pojem „slovenizacije“ naj bi sugeriral analogijo k pojmu „germanizacija“, to se pravi, da gre za ekspanziven, agresiven proces, ki da zajema vsa področja družbe. Res veljavnih dokazov za t. i. „slovenizacijo“ ne morejo navesti (pač pa je proces „germanizacije“ brez vrzeli dokumentiran in s tem dokazljiv):

(se nadaljuje)

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 14. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski raji – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Bela vrtnica – 12.30 Poročila in ozadja – 13.30 Poročila – 14.00 Pavel – prvi kristjan – 14.55 Arhimedova kad – 15.00 Waltoni – 15.45 Voščila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Niklaas, mladenič iz Flandrije – 17.30 Pustolovščina v puščavi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Primer za dva – 21.15 Nick Knatterton – 21.20 Moda – 22.05 Onstran utopije – 23.05 Leavin' on a jetplane – 23.50 Poročila.

Sobota, 15. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Cervantes – kraljevi pustolovec – 12.05 Jour fixe – 13.05 Poročila – 16.25 Obiskovalec – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Risanje – slikanje – oblikovanje – 17.30 Mr. Merlin 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Dva x sedem – 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads – 18.50 Župnik Josef Moosbrugger odgovarja – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Stavim, da... – 22.05 Werner Schneyder poje – 23.05 Solid Gold – 23.50 Poročila.

Nedelja, 16. 2.: 11.00 Ura tiska – 12.00 Orientacija – 14.05 Češkoslovaški film – 15.30 Tukaj prihajajo lutke – 16.30 Tao Tao – 16.55 Nadaljevanja ne bo! – 17.40 Prometni klub za otroke – 17.45 Klub seniorjev – 18.30 Mi – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.25 Govori superintendent Hellmut Santer – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Viva la mamma – 22.15 Zemlja živi – 23.00 Nočni studio – 0.05 Poročila.

Ponedeljek, 17. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski raji – 9.30 Bocuse a la carte – 10.00 Šolska TV – 10.30 Češkoslovaški film – 11.55 Zeleni otok – 12.00 Saga o Porscheju – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Calimero – 17.30 Heidi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.30 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ponedeljski šport – 21.45 Kuharski mojstri – 21.55 Cagney & Lacey – 22.45 Velika osvoboditev – 23.30 Poročila.

Torek, 18. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski raji – 9.30 Angleščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Šramli – 12.05 Ponedeljski šport – 13.35 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi pošaliti se je treba – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija

danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Prednost – 21.15 Dallas – 22.00 O filmu – 22.45 Številka šest – 23.35 Poročila.

Sreda, 19. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski raji – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Kdo je Scarlet Pimpernel? – 12.05 Prednost – 13.00 Poročila – 16.30 Slaven gost – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Risanje – 17.30 Zvezda Marca Pola – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Pilot – 21.55 Zrcalne slike – 22.10 TV film – 23.55 Poročila.

Četrtek, 20. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Živalski raji – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska TV – 10.30 Pilot – 12.10 Nastanek plunke – 12.15 Klub seniorjev – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-CVS – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 V kraljestvu divjih živali – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Prvič, drugi in tretji... – 21.15 Znamenje smrti – 23.20 Zločin na pošti – 0.05 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 14. 2.: 16.25 Poldark – 17.15 Srečanje z živaljo in človekom – 18.00 Tedenski pregled – 18.30 Kung Fu – 19.15 Kdo nudi več? – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Saga o Porscheju – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šport – 22.15 Surovo močjo – 23.30 The munters – 23.55 Poročila.

Sobota, 15. 2.: 13.40 Tannhäuser – 17.00 Ljuba družina – 17.45 Kdo me hoče? – 18.00 Panoptikum – 18.25 Šport – 19.00 Trailer – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Grog – 21.45 Šport – 22.20 Smrtonosna past – 0.15 Poročila.

Nedelja, 16. 2.: 9.00 Poročila – 9.05 Sto mojstrov – 9.15 Katoliška služba božja – 10.00 Tibetanski pogrebni obred – 10.45 Nautilus – 11.00 ORF-stereo-koncert – 15.00 Športni popoldan – 17.00 Falco – live – 17.30 L' ecole des facteurs in Soigne ton gauche (dva filma) – 18.00 Simsalabim bam bum – 19.00 Gospod Rossi išče srečo – 19.30 Čas v sliki – 19.45 Primer za ljudskega odvetnika – 20.15 Primer za dva – 21.15 Kellermannov proces – 22.25 Dinastija – Denverski klan – 23.10 Sedem dni športa – 23.30 Jean Sibelius – 0.25 Poročila.

Ponedeljek, 17. 2.: 17.30 Bio-tehnologija – 18.00 Cesta Lindenstraße – 18.30 Kung Fu – 19.15 Kdo nudi več? – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Jakob in Adele – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Kuharski mojstri – 21.55 Šiling – 22.15 Z (film Francija/Algerija, 1968) – 0.20 Poročila.

Torek, 18. 2.: Šolska TV – 17.30 Orientacija – 18.00 Kviz – 18.30 Kung Fu – 19.15 Kdo nudi več? – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kaj sem jaz? – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Klub 2 in poročila.

Sreda, 19. 2.: 17.00 Jaz sem lastni šef – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Ljudje in živali 18.30

Kung Fu – 19.15 Kdo nudi več? – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Jaz in duče – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Duša Srbije – 22.30 Superman Nunzio – 23.50 Poročila.

Četrtek, 20. 2.: 17.00 Šport – 17.30 Doživetja in pustolovščine onkraj polarnega kroga – 18.00 Kulinarčna Avstrija – 18.30 Kung Fu – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.50 Klub 2 in poročila.

TV LJUBLJANA

Petek, 14. 2.: 9.00 TV Mozaik – 15.55 TV Mozaik – ponovitev – 17.25 Poročila – 17.30 Oživele strani, nanizanka TV Skopje – 17.50 Merlin, nemška nadaljevanja – 18.15 Oblika za prodajo, konec izobraževalne serije – 18.45 Risanje – 19.00 Danes – 19.02 Obzornik ljubljanskega območja – 19.15 Ne prezrite – 19.26 Zrna do zrna – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Risanje – 20.15 Vojna: Ohranjanje stare igre, kanadska dokumentarna serija – 21.20 Pod krinko, ameriška nanizanka – 22.05 Dnevnik – 22.20 Vse najboljše, Wanda June – ameriški film.

Sobota, 15. 2.: 8.00 Poročila – 8.05 Avstralske pravljice: Kako so živali prišle v Avstralijo – 8.20 Zaplešimo stroje – 8.35 Oživele strani, nanizanka TV Skopje – 8.55 Lutkomendija, otroška serija TV Novi Sad – 9.25 Periskop – 10.10 Slovenski ljudski plesi: Bela Krajina – 10.35 Potovanje skozi osončje: Luna in človek, ameriška serija – 11.05 Ščepec širnega sveta: Paprika,

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache Tiskovina

P. n.

SLOVENSKI VESTNIK

Postfach/poštni predal 408
9021 Klagenfurt/Celovec

Avstrijsko mladinsko nordijsko prvenstvo

Tek s smučmi: Mladi slovenski tekači iz Roža ne štejejo samo med najboljše koroške tekače s smučmi. Na avstrijskem šolar-skem in mladinskem prvenstvu v Eisen-erzu so se uveljavili v samem avstrijskem vrhu. Jakob **Grabner**, p. d. Mlinarjev iz Malne pri Ledineh, je postal avstrijski prvak pri mladincih; s štafeto pa je dosegel tretje mesto. Heinz **Janach** z Reke je s koroško štafeto osvojil bronasto kolajno; pri starejših šolarjih pa je zasedel 9. mesto. Peter **Wrolich** iz Loč pa je pri mlajših šolarjih postal odlični tretji.

Skoki: Istočasno s tekači so se tudi ska-

kaleci borili za avstrijske naslove. In tudi v tej panogi so se športniki s Koroške dobro uvrstili. Pri mladini je bil Hannes Staudacher (SV Malta) drugi; med najboljše pa se je uvrstil tudi mladinec iz Zahomca. Na četrto mesto se je uvrstil Christof Müller (ŠD Zahome). In še pri šolarjih sta se uveljavila dva Zahomčana. Pri mlajših šolarjih je bil 5. Günter Kaiser, pri starejših šolarjih pa Christian Moser deveti. Nesrečo je imel Martin Wiegele, ki ga je veter potisnil navzdol, tako da je hudo padel. V bolnici so ugotovili možganski pretres, vendar se je njegovo stanje vmes že precej izboljšalo.

Smučarski skoki na Obirskem

V nedeljo 9. 2. 1986 je Slovenski športni klub OBIR priredil na Poderšnikovi 25-meterski skakalnici na Obirskem pri Železni Kapli 8. mednarodno tekmo v smučarskih skokih, ki je štela tudi k „Atomic-cupu“. Kljub temu, da je Slovenski športni klub – OBIR tekmo izvrstno pripravil (to je izpovedal zastopnik deželne smučarske zveze g. Fritz Kinzel), smo bili na koncu vsi veseli, da smo tekmo spravili „pod streho“. Cel dan je namreč močno snežilo in tako tudi ni čudno, da se je tekme udeležilo samo 23 tekmovalcev. Zaradi snega so tudi manjkali tekmovalci iz Slovenije, ki so pri zadnjih tekmah bili vedno navzoči.

Za prireditelja prav gotovo nerazveseljiva dejstva. Razveseljivo pa je bilo to, da se je kljub slabemu vremenu tekme udeležilo kar lepo število gledalcev. Na Koncu pa pogledjmo še, kako je

šlo domačim skakalcem. Moram na žalost povedati, da ne posebno dobro. Pokali niso ostali doma!

- Zmagovalci v posameznih skupinah:**
Otroci: 1. Robert Fuchs (Celovška športna skupnost); 2. Manfred Rainer (Vrba); 3. Rene Schneider (Vrba).
Otroci II: 1. Stefan Woath (Celovška športna skupnost); 2. Vincent Grote (Celovška športna skupnost); 3. Kristijan Brandstätter (Beljak).
Šolarji I: 1. Kristijan Samitz (Celovška športna skupnost); 2. Arne Sereinig (Vrba); 3. Guido Wiesenreiter (Celovška športna skupnost).
Šolarji II: 1. in najboljši dneva: Arno Tomantschger (Celovška športna skupnost), (Dosegel je največ točk: 174); 2. Richard Fuchs (Celovška športna skupnost), (Skakal od vseh najdalje: 22 m); 3. Günter Lamprecht (Vrba).

Mag. Mirko Oraže

4. lobniško sankanje

Sankanje je v kapelških grapah nadvse priljubljeno. Ne le kulturna in športna društva, tudi krajani sami prirejajo športne tekme. V Lobniku – glavne priprave so nosili Peter Lipuš, Flori Knez in Johi Sadolšek – so se tudi letos v začetku februarja pomerili v sankanju. Na izvrstni progi po Mikijevi cesti so smeli na štart torej le domačini. – Vobenčani. Zbrala se je res vsa soseska. Od najstarejšega Johana Sadolška (76 let) do najmlajšega fantka iz družine Kogoj (2 leti). Tekmovalo je vse, kar je že kdajkoli sedelo na sankah. Tako se je zbralo 96 udeležencev in še nekaj gledalcev. To pomeni, da ta dan prav nobeden ni ostal doma. Za zaključek velikega srečanja veččanov, ki je vsako leto enkrat dogodek pa se je spustilo po progi še 62 dvojic. Pri Žleživu je pre-

jel prav vsak udeleženec lepo nagrado, najboljši pa so bili nagrajeni s pokali.

Moderna meritvena naprava ŠDK Obir ter merilci ŠŠK in SPD Zarja pa so poskrbeli za korekten potek.

- Uvrstitev najboljših: Otroci:** 1. Nataša Bevc, 2. Annemarie Kogoj, 3. Verena Wutte. **Fantje:** 1. Erich Storgl, 2. Toni Kogoj, 3. Manfred Schnitzler. **Dekleta:** 1. Maria Kogoj, 1. Aleksandra Podbregar, 3. Waltraud Schnitzler. **Mladinci:** 1. Siegfried Schnitzler, 2. Hanner Kuchar, 3. Peter Brucknig. **Mladinke:** 1. Angelika Kogoj, 2. Rozalija Kuchar, 3. Matin Storgl. **Moški (splošna):** 1. Hubert Kogoj, (najhitrejši dneva) 2. Johi Maloveršnik, 3. Mihi Sadolšek. **Ženske (splošni razred):** 1. Diana Olip, 2. Karolina Slanovec, 3. Greti Kogoj. **Moški (sen.):** 1. Johi Sadolšek, 2. Pepi Stare, 3. Martin Storgl. **Ženske (sen.):** 1. Elsa Kogoj, 2. Lizi Olip, 3. Verica Maloveršnik. **Moški (sen. II):** 1. Jurij Slanovec, 2. Kori Osojnik, 3. Johan Sadolšek. **Ženske (sen. II):** 1. Rezi Slanovec, 2. Kati Kölich, 3. Marija Sadolšek. **Dvojice:** 1. Hubert Kogoj/Diana Olip, 2. Hannes Kogoj/Toni Kogoj, 3. Mihi Sadolšek/Helmut Lipuš.

Boksarji otvorili ples SAK-a

Tradicionalni SAK-ples v Globasnici pri Šoštarju je bil tokrat zares nekaj posebnega, nenavadnega. Na sporedu je bil namreč prijateljski boksarski dvoboj med boksarskim klubom „VARAŽDIN“ iz Jugoslavije in Koroško reprezentanco, ki sta jo sestavljala med drugimi tudi dva slovenska rojaka, oba dijaka slovenske gimnazije v Celovcu; Marjan ORAŽE in Franci „Rocky“ WIESER. Tovrstna neobičajna otvoritev plesa je privabila tako množico ljudi, da je bila Šoštarjeva dvorana nabito polna.

„Amaterska“ publika je bila navdušena in zadovoljna, to je potrdil aplaz. Najprej je spregovoril kratko in preudarno dr. Roland Grile, predal pa je besedo takoj SAK-nogometašu Marijanu Veli-

ku, ki je kot športni reporter radia Celovec prevzel spremljevalno – komentatorsko vlogo. K „športnemu spektaklu“ pa še to: za najbolj borbenega in spretnega boksarja je režija oz. strokovna komisija izvolila Francija Wieserja in mu podarila lep pokal. Seveda je „Rocky“ dobil svoj dvoboj kot tudi njegov rojak Marjan Oraže! Preden se je iztekla boksarska predstava so dopotovali z (majhno) zamudo ljubljanski vižarji, ansambel „DOBRI ZNANCI“. Okoli dvaindvajsete ure je že blo, ko se je začelo prava veselica. Končno se je razvnelo plesno vzdušje, žejni so dvignili čaše, mladi pa so se zabavali in plesali. Tudi gospodar hiše „ŠOŠTAR“ je bil zelo dobre volje, saj je proti jutru priključil že sedmi sod piva! I. P.

Predstavniki športnih zvez Slovenije obiskali SŠZ

Predsednik Telesnokulturne skupnosti Slovenije Tone Florjančič, predsednik Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije Ljubo Jasnič, predsednik medrepubliške komisije ZTKO Slovenije Evgen Bergant in pomočnik sekretarja ZTKO Marjan Jemec so se pretekli teden na sedežu ZŠO, srečali s predsednikom Slovenske športne zveze Danilom Prušnikom ter predstavniki včlanjenih športnih društev na Koroškem. Danilo Prušnik je gostom dal podroben pregled slovenske športne dejavnosti ter opozoril na dosežke slovenskih športnih društev, pa tudi posamezniko, ki ne dosegajo samo deželne in državne, temveč celo mednarodne uspehe. Ob tej priložnosti so pregledali možnosti za tesnejše sodelovanje med športnimi organizacijami v Sloveniji in SŠZ in ugotovili, da je še mnogo športnih panog, ki omogočajo stike športnikov tu in onstran meje.

Kratke športne vesti – termini

- **Slovenski biljardski klub** – Že v prvih tekmah dosega Slovenski biljardski klub (SBK) dobre rezultate. V prvih dveh tekmah za „Spodnjekoroški pokal“ (Unterland-Cup 1986) je obakrat zmagalo moštvo z Avgustom Serajnikom na čelu. V prvi tekmi je SBK premagal moštvo iz Ettendorfa, v drugi tekmi pa proti Pliberku III. obakrat z rezultatom 8 : 4. Informacijski list koroških biljardistov poroča o pozitivnem presenečenju, ki ga predstavljajo slovenski biljardisti, saj po prvih dveh tekmah vodijo skupaj z moštvom Althofen I v tabeli. Turnirja se udeležuje osem moštev, štiri se bodo kvalificirale za play-off tekme, ki bodo v soboto 22. marca (14.00) v Labodu. Po sedanjih rezultatih sodi se bo SBK uvrstil gotovo med zadnje štiri. Vse, ki hočejo podpreti samostojno udeleževanje slovenskih biljardistov, pa še enkrat opozarjamo na to, da potrebujejo za nakup biljardskih miz krepko finančno podporo. Podpore

- sprejemajo na kontoštevilko 34272 pri Zvezi-Banki v Celovcu.
- **Šentjanž – Mednarodna tekma cicibanov** – 129 tekmovalcev iz 25 društev Koroške in Slovenije se je minulo soboto udeležilo mednarodne tekme na Šentjanskih Rutah, ki jo je organiziralo ŠD Šentjanž. Najhitrejša izmed vseh tekmovalcev je bila Melani Schöffmann, ki je zmagala pri dekletih II. Prav dobro pa so se uveljavili tudi športniki ŠD Šentjanža: Daniel Uznik je bil v svoji skupini drugi, Birgit Filipič pa tretja. Uvrstitve šentjanskih športnikov: **Dekleta I:** 3. Birgit Filipič (1:03.81), 5. Katja Malle (1:05.43). **Fantje I:** 2. Daniel Uznik (58.72), 19. Martin Gabriel (1:11.40). **Dekleta II:** 6. Dunja Jamnig (1:01.08), 14. Andreja Gabriel, 17. Lucija Hafner. **Fantje II:** 6. Peter Moschitz.
- **Hanzi Waschnig** (letnik 1976) je bil najboljši izmed 104 tekmovalcev, ki so se udeležili šolskega prvenstva ljudske šole v Kotmari vasi.
- **„Tek treh dežel“** bo v nedeljo, 16. 2. 1986. Proga vodi iz Kranjske gore preko Trbiža v Podkloster.

Obirčani še vedno predzadnji Wolfsberger AC II – ŠŠK „Obir“ 6 : 2

Postava: sabitzer – Ramaš 0 : 1, Mit-teregger – Jammer 0 : 1, Ceplak – Haller 1 : 0, Rass – Stoßier 1 : 0, E. Rass – Weitzer 1 : 0, Rainer – Hanscho 1 : 0, Vallant – Wolte 1 : 0, Schlacher – Kukovica 1 : 0. Na lestvici vodi prvo moštvo Wietersdorfa, za nas pa je predvsem zanimiv boj proti izpadu na koncu lestvice: 9. SV Klagenfurt-Ost (27 točk), 10. ŠŠK „Obir“ (22) in 11. SG RBB Wolfsberg I (13.5).

Predzadnje kolo beljaškega šahovskega prvenstva: v skupini A je Lojze Gallob premagal Löscherja in ima tri in pol točke. Z dobro igro pa si danes v zadnjem kolu turnirja lahko zagotovi mesto med prvimi petimi. V skupini B je Herbert Rulitz zmagal in drži pri dveh točkah. Franci Rulitz pa je z vodečim Gagglom le remiziral in s tem zgubil vse možnosti na zmago v tej skupini; tudi on se bo moral zadovoljiti z enim mestom med prvimi petimi.

Mladinsko šahovsko prvenstvo Koroške se je začelo s kvalifikacijskimi turnirji v vseh koroških okrajih. za Slovensko športno zvezo igra Herbert Rulitz, ki je v prvih dveh kolih celovškega kvalifikacijskega turnirja že premagal Špitalerja (Blatograd) in remiziral s Kovarczem (ASK). Turnir se bo nadaljeval v nedeljo.

Razprodaja knjig v Dravi – Naši knjigi Izrabite izredno priložnost!

- Romani, strokovnje knjige, mladinska literatura, izbrana dela slovenskih avtorjev (Cankar, Prežihov Voranc, Finžgar idr.)
- 100 knjig po 1,- šiling
- 100 knjig po 10,- šilingov
- 100 knjig po 20,- šilingov
- 100 knjig po 30,- šilingov
- 100 knjig po 40,- šilingov
- 30 knjig po 50,- šilingov.
- Velike plošče (ansambli, klasična glasba) po 60,- šilingov!
- 150 kaset za polovično ceno.

Nagradno tekmovanje za pridobivanje novih naročnikov

Ste se že vključili v tekmovanje za pridobivanje novih naročnikov?

Kot nov naročnik v smislu tega tekmovanja velja vsakdo, ki bo Slovenski vestnik ali sam ali preko druge osebe naročil in najkasneje

do 31. maja 1986 vsaj za eno leto poravnal naročnino, ki letno znaša 250,- šilingov. Naročilo nam lahko sporo-

čite z naročilnico (ki jo objavljamo poleg tega obvestila), v obliki pisma ali dopisnice.

- Vsak naročnik dobi majhno nagrado
- 3 posebne nagrade smo pripravili za tiste tri, ki bodo zbrali največ novih naročnikov
- 10 velikih nagrad pa bomo razdelili z žrebom med ostale, ki so pridobivali nove naročnike. Prav tako čaka sodelavce pri tekmovanju še vrsta drugih nagrad.

Posebna nagrada

Ena izmed treh posebnih nagrad za pridobivanje novih naročnikov Slovenskega vestnika je

7-dnevni dopust na „Slovenski plaži“ za dve osebi (polpension)

„Slovenska plaža“ je novo turistično naselje v bližini črnogorskega bisera, starega mesta Budva. „Slovenska plaža“ je moderno urejeno turistično naselje s številnimi apartmaji in 10 hoteli, z vso potrebno infrastrukturo in rekreacijskimi možnostmi za odrasle in otroke. Življenja v naselju ne motijo avtomobili, varno so spravljani na bližnjem parkirišču.

„Slovenska plaža“ v bližini Budve

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošiljate na naslednji naslov:

Ime in priimek _____
naslov _____
pošta _____

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Turistična agencija

